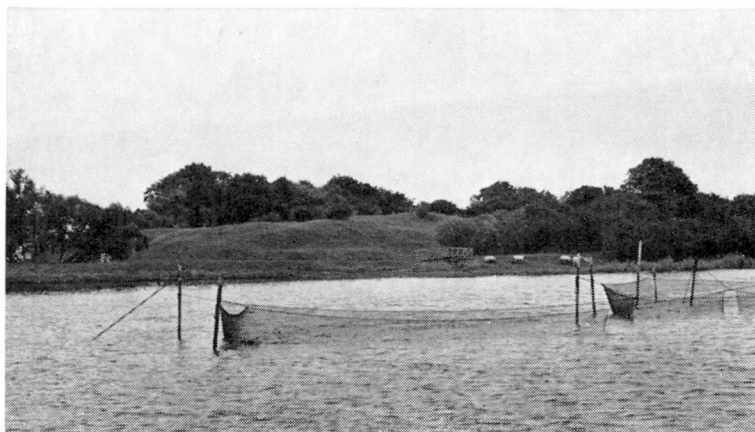

Peder Ditlev Faber

Svend Poulsen

Bonde i Sjælland

Udgivet af

Historisk Samfund for Præstø Amt

S v e n d P o r l s e n,

Bonde i Sjælland.

E n F o r t æ l l i n g

af

Peder Ditlev Faber,

forhen Præst i Tungsboved.

K j ø b e n h a v n.

Trykt hos C. A. Borching, lille Kongensgade No. 85.

Genoptrykt 1967.

N y t a a r s g a v e

for

Begge Rjøn,
for Aaret 1820.

Af

Peder Ditlev Faber,

forhen Præst i Lungehoeved.

Til Læseren.

Nærværende Fortælling, der i Rørdrummen er lovet, vover jeg at udgive som Nytaarsgave for 1820. Da Æmnet hører blandt Krigshistoriens, Indklædningen er Romanens, og den desuden har et moralsk Øiemed, haaber jeg den vil læses uden Mishag.

For dem, der have subskriberet paa Rørdrummen, bør jeg ikke undlade at anmelde, at anden Deel, hvoraf denne Fortælling udgør det første Stykke, skal udkomme, saasnart Omstændighederne tillade det, samt at de skal indeholde: Korte Bemærkninger i Aneledning af de nyeste Oprørs-Scener mod Jøderne; Keiser Achmeds Hane; foruden nogle smaa Digte og prosaiske Udarbeidelser.

Til de lærde Recensenter i Maribo Stiftsavis skal ogsaa findes Et og andet, hvilket betimelig forkyn- des, paa det de kunne bestille et Parti congraviske Raketter til deres Forsvar.

P. D. Faber.

Pour embellir les champs simples de leur attraits,
Gardez vous d'insulrer la nature a grand frais.

Delisle.

Høivelbaarne

Hr. Kammerherre Baron **H. Stampe,**

Kommandør i Søetaten og Ridder,

Ejer af Jungshoved,

helliges

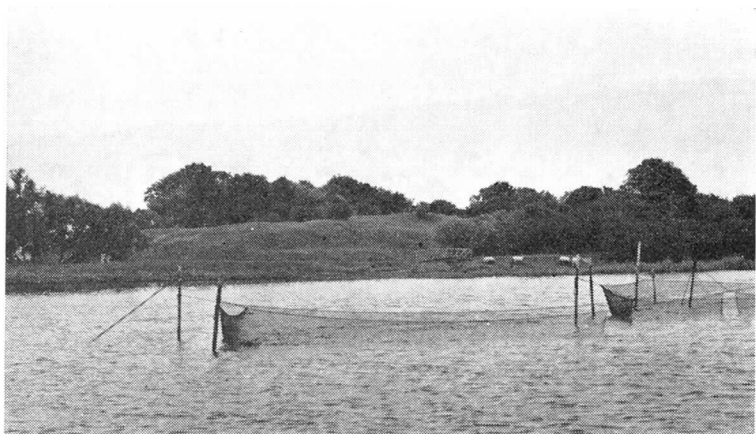
denne Fortælling

med den inderligste Erkjendtlighed

underdanig

af

Forfatteren.

Jungshoved voldsted set fra vest.

Udsigt fra Jungshoved voldsted mod Oremandsgård. Den stiplede linje viser placeringen af den træbro, der nævnes i fortællingen, og hvis rester fandtes ved frømandsundersøgelser i 1963.

F O R O R D

Når Historisk Samfund for Præstø Amt har ment det som en opgave at lade Peder Ditlev Fabers fortælling: „Svend Poulsen, Bonde i Sjælland“, hvoraf der nu kun findes ganske få eksemplarer af originaludgaven, optrykke, er det ud fra den opfattelse, at den er den første samlede og trykte skildring af den mand, der under navnet „Gøngehøvdingen“ skulle blive hele landets, men dog først og fremmest Sydsjællands folkehelt, endvidere at den rummer et vist kildemateriale, idet den bygger på de mundtlige overleveringer, der ca. 100 år efter Carl Gustavkrigene levede og blev fortalt på Jungshovedhalvøen, og som inspirerede P. D. Faber til novellen, og endelig, at der må kunne regnes med interesse for bogen blandt Historisk Samfunds medlemmer, da bogens handling helt er knyttet til den sydsjællandske landsdel.

Samtidig med denne bogs udgivelse i 1820 udkom M. G. P. Repholtz „Beskrivelse over Baroniet Stampenborg“. I forbindelse med Jungshovedgårdens historie berører Repholtz også Svend Poulsens tilknytning til gården og egnen og beretter bl. a. om den gamle bonde i Lundby, der fortalte ham om „Gøngehøvdingen“s ridt over isen på Snesere sø, og da Repholtz i det hele har behandlet sit stof ret kritisk og kun taget med, hvad der hviler på det sandsynlige, er bogen, hvor sparsomme end oplysningerne er, dog en kilde af værdi.

1820-året bliver således det år, hvor de mundtlige sagn og overleveringer om „Gøngehøvdingen“ første gang forekommer i litteraturen. Men ingen af de to bøger fandt nogen stor læsekreds, og de mundtlige beretninger om Svend Poulsens bedrifter er næppe nået langt ud over Sydsjællands grænser. Det skulle vare 30 år endnu, før „Gøngehøvdingen“ blev hele landets folkehelt. I året 1853 udkom Carit Etlars „Gøngehøvdingen“.

Det er ret nærliggende at antage, at vi i de to førnævnte bøger har kilderne til Carit Etlars: Gøngehøvdingen. Adskilligt i bogens handlingsforløb tyder på kendskab til de myter og overleveringer, som findes hos Faber og Repholtz. Arkivar mag. art. Hans Ellekilde

behandler i sin fyldige og stærkt underbyggede afhandling om Svend Poulsen (Årbog for Historisk Samfund for Præstø Amt 1947, s. 49) også dette spørgsmål, men kommer til den slutning, at Carit Etlar intet kendskab har haft til de to bøger, uden dog nærmere at motivere dette synspunkt. At hele handlingen med de tydelige spor af sydsjællandske folkesagn skulle være fri opdigting, er dog lidet sandsynligt.

I bogen „Carit Etlars Minde“, fortalt af ham selv i biografisk ramme af hans hustru, kan man læse, at det er på en ældre broders tilskyndelse, at Carit Etlar skrev „Gøgehøvdingen“. Broderen, der var koffardikaptajn, får ham med på en længere tur til søs, og da Carit Etlar stiger i land efter denne rejse „ledsagedes han af Svend Gjønge, Ib, Tordenskjold og Salomon, og de er blevet i land siden“.

Heller ikke her får man noget at vide om kilderne, men da mangt og meget i hans bog peger tilbage til disse to bøger, må det være berettiget at tage dem med i billedet. Om begge forfattere, Faber og Etlar, må siges, at de er ganske ukritiske, når det gælder det historiske, og at ingen af dem har skabt noget litterært set betydeligt, og alligevel skulle deres skæbne blive helt forskellig. Fabers bog glemt og ukendt. Carit Etlars en af de mest folkekære, mest læste og oftest genoptrykte bøger i dansk litteratur. Måske har Peder Hesselaa forklaringen, når han i Dansk biografisk Leksikon bd. 4 skriver, at det i Carit Etlars bøger er handlingen, der lægger beslag på opmærksomheden. Begivenhederne kommer slag i slag og er så behændigt sammenkædede, at man uvilkaarligt kommer til at tænke på den ældre Dumas. Men Etlar ofrer alle de finere nuancer i menneskeskildringen på intrigens aiter. Hans personer er yderst usammensatte, helte eller skurke, skildret i store, djærve linier. Peder Fabers bog virker ubehændig og bærer præg mere af skrivelyst end af talent. Men selv om bogen på en nutidslæser let kan virke lidt kurios og nærmest morsom, kan man dog ikke undgå at mærke forfatterens kærlighed til emnet og hans trang til „at oplægge en Bauta“ for barndommens helt. Peder Ditlev Fabers navn er i dag lige så ukendt i Sydsjælland som hans bog. End ikke i hans gamle sogn, Jungshoved, siger hans navn noget, men der foreligger dog alligevel en hel del oplysninger om ham, for han var en ganske usædvanlig præst, og som menneske vist heller ikke hel almindelig. I Dansk biografisk Leksikon bd. 6 oplyses, at han er født i 1768 i Stavreby, hvor faderen var præst. Han er student fra Vordingborg og cand. theol. 1791. 27 år gammel kaldes han 1795 til præst i faderens embede og begynder en præstegerning, der vist uden overdrivelse kan betegnes som ret usædvanlig. Han var yderliggående rationalist, og biskop Balle skriver efter et

visitatsbesøg i Jungshoved kirke om ham, at han*) „prædikede efter Matth. 18, 3 over Fordom og Overtro uden al Grund i Teksten. Men han taler vel og skønt og røber ellers, at Christendom ikke er hans Sag.“

Under samme visitats overraskes biskoppen også ved at se, at pastor Faber har ladet alterbilledet fjerne og lavet alteret om til et bord, som han står bag ved og således vender ansigtet mod menigheden under hele Gudstjenesten — noget ganske usædvanligt.

Biskoppen bemærker hertil kun: „Choret er blevet lysere, og det ser smukt ud“. Som landmand var Faber en ubestribelig dygtighed. Hans landbrugsafhandlinger var højt værdsat, og han modtog både sølv- og guldmedailler fra Landhusholdningsselskabet. Hans interesser var mange og spredt over et stort felt. Ikke mindst som skribent, også uden for det landbrugsfaglige område, var han meget produktiv. Han udgiver således et månedsskrift, hvori han behandler alle mulige emner og fører hidsige pennefejder med andre af den tids skribenter.

Om dette forfatterskab siges i Dansk biografisk Leksikon, at det var „kvalitativt ringe og har tjent til at skade hans eftermæle“.

Efter 15 års præstegerning får han 1810 sin afsked „efter ansøgning“. Adskilligt tyder dog på, at han også ville have fået denne — uden ansøgning, idet hans hele optræden og hans interesse var så præget af verdslighed, at det var uforeneligt med en præstegerning.

Efter afskedigelsen drev han nogle større forpagtninger på Falster med så godt resultat, at han i 1825 så sig i stand til at købe gården Rørdal ved Aalborg til sønnerne. Han opholdt sig i nogle år på gården, hvorefter han flyttede til København, hvor han døde 1847.

Men hvad der end kan indvendes mod ham som præst, skribent og menneske, så bliver der dog tilbage dette, at han i sin lille bog har tegnet et billede af „Gøngehøvdingen“, som videreført af Carit Etlar har bevaret mindet om helten fra svenskekrigene.

Harry Hansen.

*) Jfr. Årbog for Historisk Samfund for Præstø Amt 1944, side 173—74.

Da Svensken i Aaret 1658 fra Holsteen gik over Isen til Laaland og Falster, og snart derfra gjæstede Sjælland, boede i Snesere Bye paa Vordingborg Amt Svend Poulsen. Hans Fader havde været Jæger hos Grev Parsberg, der var forlenet med Jungshoved Slot, og, fra tidlige Barndom øvet, blev han allerede i sit tolvte Aar en udmærket Skytte. Han var af særdeles muntert Sind, men besad tillige Legems Kraft, Dristighed og Mod.

Efter Grev Parsbergs Død bestyrede Enken, Fru Else, Jungshoved Gods med megen Klogskab og Duelighed, lod Jorderne udskifte og Skovene hugge tilbørlig. Men da Sønnen, Grev Christoffer, drog til Tydskland, som det hedder, i Forretninger for Regjeringen, blev det snart for dødt for Svend paa den lille halvø, endskjøndt Fru Else idelig færdedes og lidenskabelig elskede Jagten, og havde endog i Byen Hroneklint indrettet en Hundehauge, for at have Hundene midt i sit Jagtdistrikt uden først at trætte dem ved at føres til Kobbøl, naar hun vilde forlyste sit Jagtselskab.

Fra Barndommen af, var det Svends Glæde at høre Fortællinger om Krig og krigerisk Færd, og et vel lykket Krigspuds opvakte hos ham støiende Fryd, naar en gammel Landdrytter efter Aftensmaaltidet fortalte ham derom i varme Kakkelovnskrog. Han opvoxte i Fædrelandets Kjærlighed til Danmarks store Konge, Christian den Fjerde, det var derfor ei at undres over, at han elskede sin Konge, deelte hans og Landets Lidelser, og brændte af inderlig Attraae efter at ligne de Brave, med hvis Daad han i Barndommens Dage var saa fortrolig, og efter at udrette noget for Konge og Fødeland.

Lejligheden manglede ham i Sjælland, men han søgte og fandt den i Skaane, hvorhen han reiste. Der søgte han de med Svensk Overherredømme misfornøiede og til Krigsmøisommeligheder hærdede Gynger, opflammede dem ved Tale og Mod, og blev tilsidst Anfører for et Frikorps, ligt Spaniens Gerillas, hvormed han i Bjergetegnene blev Rædse for fjendtlige Hære, og med hvilket han borttog Førser og Krigsfornødenheder, men til hans Hæder fortælles om ham, at han aldrig tillod sine Folk at plyndre i Landet, derimod fratog han Fjenderne, hvad de havde plyndret, og lod de fattige Plyndrede ofte gjengive det de havde mistet. Tilsidst lykkedes det Grev Steenbuk at faae adspiltet Svends Korps, og denne retirerede da med Levingen af sine Dragoner til Sjælland i Efteraaret 1657.

Puffendorf og Bering gjøre Svend til en Røver og Bandeanfører, men Kong Frederik den Tredies Brev*) til Rigets Hofmester viser: at Svend Poulsen handlede efter sin Konges Befaling, havde gjort sig fortjent til hans Naade og derom forsikkredes. Svend Poulsen anholdt ei om noget, aftakkede sine Dragoner, hvilke deels toge Tieneste hos Bønder i Egnen, deels paatage sig Arbeide ved Landbruget. Ved disse skal være opførte de paa Vordingborg Amt ved Tappernoie og andetsteds befundne saakaldte Vildbanegrøvter, hvis Sløifning siden har sysselsat ligesaa mange Hænder, men som endnu paa flere Steder trodse Plov og Hakke. Selv boede Svend Poulsen i Snesere, hvorfra han næsten daglig foer til sit kjære Jungshoved, bivaanede Fru Elses Jagtpartier, og gik hende til Haande ved hvad hun paa Godset foretog sig. Og da Grev Parsbergs unge Frue *Anna Gyldenstjerne*, ligesom Svigermoderen, dyrkede Jagtgudinden, skjød med Færdighed sin Sneppe, tumlede vælig Hest og fulgte Støverne efter den bugtende Ræv, blev Jungshoved ham stedse kjærere. Ja man kan deraf formode, at han deslettere fattede Godhed for et Fruentimmer fra Brunsvig, der havde opdraget Fru Anna,

*) Dat. den 3. Marts 1658.

og givtede sig med hende, uagtet hun havde en Søn, der var en halv Snese Aar og derover. Maaske var det og blot af Godhed for Drengen, der uagtet Moderen forkjælede ham, stedse hængte ved Svend, hørte gjerne hans Fortællinger om Toget i Skaane, og lod sig lære at bruge Skydegevær, naar Moderen ei var tilstede. Nok at han ægtede hende, antog Drengen som sin Søn, levede sømmelig med hende; endskjøndt neppe Kjærlighed, med Hensyn til begges Alder og forskjællige Tænkemaade, kan have knyttet Baandet; og at Konen var stræbsom, flittig, og holde godt til Raade i Huset, støiede hun end lidt i Køkken og Bryggers.

En Dag var Svend kjørt ud i Slæde for begge Grevinderne. Efter Jagten toge de ind til Degnen Peer Foss, Svends Jævnaarige og gode Ven, en Mand, der var Herskabet hengiven med Liv og Sjæl, og hvis muntre Lune ofte forjog Sorg og Mismod fra Herreborgen.

Just som de vare stegne af, kom en Ordannanzrytter og meldte, at svenske Dragoner lode sig see ved Masnedø, og at allerede Cai Lykkes Compagnie havde forladt Vordingborg. Svends Øine funkledede. Hans Tænder stødte sammen. Taus forlod han Stuen, og da Fru Else noget efter spurgte om ham, fortaltes at han i fuld Spring var kjørt bort med Slæden. Vilde nu Slottets Beherskerinde hjem, maatte hun sætte sig i Degnens Kjelke og tage Fru Anna paa Skødet.

Fru Else bevæbnede strax sine Slotstjenere og menige Bønder, og lod Ridefogden føre dem til Rekinde og Alleslev; men da Ridefogden var en ung Mand, der nylig var kommet i Tjeneste og Bønderne stedse længtes efter Hjemstavnen, kom de snart adsplittede og ængstede tilbage, da Ingen var til Rede, som kunde befale, og de havde end ikke hørt fjendtlige Trommer. Ridefogden selv, der i Alleslev Kro formærkede sit Mod, havde just faaet sværtet sig over Munden med et Kul, og begyndte at rage sit Skjæg, da han hørte Heste galoppere forbi, og var net op blevet færdig med den høire Kindbakke. Allerede troede

han Fjenden var i Byen, hvorfor han løb i Stalden greb sin Hest i Grimen, trak den gennem Stegerset bag ud, og kom snart ansættende i fuld Spring ind paa Slotsgaarden, først til stor Forfærdelse for Grevinderne, siden til deres store Fornøielse. Vel kaldte Fru Else de Hjemkomne sammen igjen, men da hun hørte at Bønderne fra Gisselfeldt Kloster havde vægret sig ved at gøre Vagthold,*) og de fra Udby og Teglstrup endog havde sat Ild paa Vagthusene, saa lod hun dem ei drage ud oftere, men daglig møde paa Slottet hvor de fik brav at spise og drikke og øvedes i Vaaben af en gammel udtjent Corporal, Herman Oxe, der havde staaet ved Landdragonerne, og der fik Naadsensbrød paa Slottet imod at gaae til Haande med at bære Brænde og hente Skovmyrer til Fruens Fasaner.

Flere Bud sendtes til Snese efter Svend; men han var ei at finde. Ingen vidste hvor han var, Slæden stod der vel, men Hestene vare borte. Først efter nogle Dages Forløb fandtes de en Morgenstund gaaende i Ladegaarden ved Stalddøren. Den ene var hugget over Øiet, og den anden paa Halsen streift af en Musketkugle.

Efter at Fienden havde faaet fast Fod i Vordingborg,

*) Langt anderledes bare Bønderne i Jungshoveds Sogn sig ad i Trængselsaaret 1807. De sendte og bragte Proviant til Landeværnet ved Roskilde. 40 Mand øvede sig frivilligen i Vaaben og Krigstjeneste. De besørgede farlige Transporter til Søes og Lands, og holdt Brevvexling med Øerne aaben, endog medens Fjenden laa indquarteret i Stavrebye, og de færdedes Nat og Dag samt udstode Farer og Møisommeligheder, saasnart de blot anmodedes derom med Hensyn til at skade Fjenden. De lode sig bruge til at indhente Kundskaber om Fjendens Forfatning og Stilling, og bragte sikke Efterretninger tilbage. Stemningen hos Almuen var i Almindelighed god.

Hans Majestæt Kongen har allernaadigst ved en egenhændig Skrivelse tilkjendegivet Beboerne af Jungshoveds Sogn sin allernaadigste Tilfredshed med deres viiste Tænkemaade og Daad. Denne Skrivelse har jeg ladet indføre i Vordingborg Distrikts Retsprotokol, paa det Efterkommerne kunne underrettes om, hvo deres Fædre vare, der havde Mands Mod i Bryst da det gjeldte, og opmuntres til Troskab mod Konge, til Daad for Fædreland og Arne.

begyndte han at speide i Landet, og fik snart at vide, hvor der vare faste Borge og hvor Velstand boede tilhuse. Da Jungshoved, ved hvilken Halvø Sjællands eneste sikke Havn ved Østersøen findes, nemlig den af saa mangen stolt Sømands Frelse og Hedenolds Vikingtog bekjendte Hestesko, maatte, naar Iis brød op, være en ønskelig Besiddelse til sikker Forsyning og Troppeførsel fra Sverrig, udsendtes et Regiment Dragoner for under en Oberstes Befaling at besætte Jungshoved Slot og Byen Hroneklint, som er beliggende ved Havnen. Ad nærmeste Vei gennem Oremandsgaards Skove søgte de Jungshoved, og tænkte at fremtrænge over Træebroen, der den Tid var lagt over Fjorden Noret kaldet, og overrumple Slottet. Men i de tykke Skove blev Dragonerne stedse anfaldne af smaa uordentlige Hobe, der vare iførte Vadmæl og Træsko, og naar de forfulgte Angriberne, kom de til at sidde fast i Moser og Kiære, mistede mere end Halvtredssindstyve Mand, sinkedes og hindredes stedse. Da de naaede Bugten, og Fortroppen vilde gaae over Broen, skete et Angreb i Ryggen paa Fjenden med stort Skrig. Og da Dragonerne vendte sig mod de Angribende, brød en liden sluttet Trop frem til Broen, trængte Dragonerne tilside, reve Huller i Broen og foer som et Lyn ind paa Slottet over Vindebroen hvilken de ophidsede efter sig. „Her er Svend, Frue!“ sagde Anføreren. „Har I noget at æde og drikke, saa giv hid. Vi svælte. Snart har I Svendsken for Broen. Men traktere maa I bedre end Ane Oremands“. Fruen lod bringe, og spurgte om Beværtningen hos denne hovedrige Enke, hvis Mand havde fra Forpagter af listet sig op til Herremand. „Tre Retter. Sex salte Sild og en Kauring af Heire og Bygmeel, item en hankeløs Krukke med blakket Brøndvand. Det var et svart Gjæstebud.“ Man tænkte nu paa at forsvare Borgen, hvilket ikke syntes saa umueligt, da pludselig Tøbrud indfaldt, og Fru Else desuden stedse havde ladet opise Borggravene. Fjenden viste sig for Broen, opfordrede til Overgivelse. Man svarede ei, og nogle Tagvinduer bleve skudte sønder. Næste Dag ryk-

kede man frem igjen, gjentog Opfordringen. Der blev ei svaret. Og Vinduerne bleve skudte ind i Riddersalen. Da løsnedes Skud fra Slottet og Offiseren og nogle Mand styrtede fra Hestene. Den tredie Dag besatte Fjenden Kirkegaarden, krøbe op i Taarnet og indskjøde derfra alle Slottets Vinduer, samt lode Slottet opfordre og Beboerne haardelig true. Svend anmodede nu Fruen om at overgive Slottet og lovede at holde Styr paa Fjenden. Fruen betingede sig anstændig Behandling, hvilket Fjenden lovede, men paastod at Besætningen skulde være Krigsfanger, hvilket Svend strax bad Fruen at bevilge, samt at Vaaben og Munition skulde udleveres.

Mere end tusende Aar havde du, o stolte Borg! anvendt til fra en opkastet Jordhytte af at opvoxte til Tinde og faste Taarne! Da du først befæstedes af Joffn hiin djærve Søhane, sang han ei for din Vugge, at Fjenders Glavind skulde bevogte din Kjæmpesal. Gjennem Sekler var du trofast Værn for Landet mod Vikingers Overfald, og husede i dine Taarne Kongens Jarler og Riddermænd, der ginge ud paa stormende Bølge til Orlog og Vikingsfærd. I skovdækkede Bugt laae Snekker og Ege tryggelig bag dine Volde, og fjendtlige Kjøl holdt af for din blussende Baun, som var det for Skagens Ildmærke, thi Ødelæggelse og Død udfoer fra dine Voldskytters Buer.

Man nedlod derefter Vindelbroen, og Obersten og hans Regiment holdt færdig for at see Besætningen udmarschere. Forgjæves ventede han. Da nu ingen kom, red han med endeel Folk ind i Slotsgaarden, lod Fru Else kalde ud og spurgte, hvor Besætningen var. Fruen svarede, at der vel havde været en Snees Mand af Cai Lykkes Regiment, men at de den forgangne Nat vare roede over Slotgraven i Ølkar og Deigntruge, hvilke endnu fandtes paa hiin Side Graven. Saasnart Obersten hørte, at de vare at det Regiment, udbrød han i Skoggerlatter, vendte sig til Adjutanten og sagde: „Den lade vi nok være at hente ind, thi de høre til det flyvende Korps som Samson oprettede, da han tændte Ild i Halmviskerne.“ Han lod gjen-

nemsøge alle Kjældere og Lofter, men fandt intet uden nogle Bøssespiiber, der enten manglede Laas eller Skjæfte.

Det første Obersten foretog sig, da han var steget af, var at befale at alt Sølv og Guld, myntet eller forarbeidet skulde bringes frem. Fru Else førte strax Obersten til Borgens store Sølvskrank. Men da han blot deri saae nogle Smaating, som kunde være til dagligt Brug i Huset, lagde han Trudslar til for at faae Skatten frem. Men ligesaa godt som Fru Else havde forstaaet at forsvare sit Sølv ligesaa godt forstod hun nu at betage Obersten al Mistanke. „Naadige Herre!“ sagde hun, „Bygning paa „Gaard og Gods kan nok fortære Penge. Min Søn der lever „i Deres Fødeland, bruger langt mere end Kongens Sold, „og har ladet afhente al sin Fædreneerf for at sætte den „i Pandt hos hebraiske Kjøbmænd i Hamborg. Kongen „har ogsaa inddraget alt Sølv. Men De seer, at jeg dog „ikke har leveret alt det, jeg havde, thi tænkte jeg, man „maatte dog beholde en Sølvstob, til at iskjænke for en „tapper Krigsmand, og i Trækande sømmer det sig ei at „frembære en Drik Rhinskvin. — Og den formoder jeg, „maa være god, siden min Søn paa egen Vogn har sendt „den hid, paa det hans syge Hustrue, som jeg her har den „Fornøielse at fremstille, deraf daglig, ifølge en hollandsk „Doktors Raad, skal drikke et Par Skeer fulde.“ Fru Anna, indbundet om Hovedet med Klæder,*) neiede. „Er den unge Frue sygelig?“ spurgte Obersten, der paa sin Soldaterviis, ønskede alle smukke Koner i hvis Huus han var indqvarteret, den bedste Helsen. „Ja,“ svarede Fru Else. „Hun er desværre, i ondt Veir, næsten død, og da følger deraf, at hun ligesom bliver ør eller vild i Hovedet.“ Obersten tittede nu i Fru Annas funklende Øine, for at udspeide om deri fjæledes Vanvid, og svor en stor Ed paa, at det var Jammerskade for saa smukt et Barn, tog derpaa hendes Haand og førte den

langs ad sit Knæbelsbart. Han spurgte til hendes Befindende, samt om hun vel kunde høre, hvad han taledede. Fru Anna meente, at Obersten ingen Svensker var men vist en Preusser eller Brandenborger, siden han havde saa tydelig og klar en Stemme, at hun kunde gjøre Forskjæl paa hvert Ord. Og deri var heller ikke løiet, thi han taledede saa høit, at Uglerne i Taarnehullerne bleve gandske beængstede. Fru Else greb hurtigt en Sølvkande og fyldte den med perlende Druesaft. Obersten prøvede Vinen og fandt den herlig. Midlertidig tænkte han ved sig selv, med at rømme op i Sølvskranken kan det være Tidsnok til Afmarschen, thi, for det Første hørte han ikke de Qvindfolks Klynken; for det Andet havde Husets Damer jo ret godt Greb paa at bruge det lidet, der var; og for det Tredie maatt ehan nu udfinde et Billed- og Gebærde Sprog, hvorved han kunde gjøre sig forstaaelig for den smukke Døve for at narre den gamle Drage. For at være saa høflig og forekommende Vertinde saa lidet mueligt til Uleilighed besluttede Obersten selv allene at blive paa Slottet, hvor han blot havde 3 Ordonnanzer i Borgestuen. Dog tog han selv Nøglerne til Vindebroen, saa at han var sikker paa, at ikke en Kat uden hans Tilladelse kunde komme ud eller ind. Regimentets Madskab blev lagt i Slottets Avlsbygninger i den nærliggende, siden nedbrudte Kirkeby, samt i Sognets andre Byer, og blev, til Degnens store Qvide, indrettet Vagthuus i hans Storstue.

Aftenen førend Jungshoveds*) Slot overgav sig, fik Svend Poulsen sine faa Mand satte over Graven i de benævnte Fartøier, men selv fulgte han ei med dem, thi hvor tro hans Folk end vare ham, stolede han dog ei paa deres Forsigtighed, og ingen af dem vidste nogensinde hvad han vilde tage sig for, men de fulgte nøiagtig hans Befaling og de dem opgivne Mærketegn. Han selv forlod Slottet gennem en Løngang, der begyndte igjennem Panelet i i den saakaldte Kong Valdemars Stue, gik under Graven

*) Nu tildags vilde det hedde: havde et Hovedtøi a la Wellington, a la Wienne, eller sligt.

*) Bør rigtigere skrives Jofnshoveds Slot.

og endte i Kirken bag Skriftestolen, en Gang, der kun kjendtes af Faa, og benyttedes af færre, fordi den havde noget rædselsfuldt ved sig formedelst sit Mørke og fordi Sagnet lød om den, at naar Valdemar endte sit natlige Jagtpartie med ildtungede Hunde og Svovlluer sprudende Heste, gik han ad denne Gang til Taushedens Bolig. Sandsynlig havde Munken vandret ad denne Gang til Kirken, ja maaskee i den drevet meget Uvæsen med Skriftebørn, eller fra den styret listigt Gøgleværk, ligt det med Bel og Dragen i Babylon, og udslynget Mirakler blandt deres Kirkefaar.

At Obersten besad det Mod og Mands-Hjerte at torde selv fjerde Mand besætte en utilgjængelig Fæstning, hvori der blot fandtes et halvt Dosin Qvindfolk og en gammel Invalid, og at han ikke ængstede dem med unyttige Krigsspektakler, gav ham selv et roligt Qvarteer. Derimod vare hans Folk uophørlig i Bevægelse, thi smaa Streifpartier harcellerede dem Dag og Nat. I Særdeleshed, da mange ved Fourageringen puttede Sølvstob og hele Kroner i Sæk og Tornister, var det almindelig Skjæbne for disse, at de ved første Leilighed sendtes ind i den anden Verden. Næsten alle Smaabakker og Sandgrave fyldtes med Liig, der siden ere opgravede og endnu ikke sjelden findes og i hvis Hovedskaller er truffet Mærke af Kugle og Pallask. Omkring Slottet selv og i Kirkeby var alting saa roligt, som om ingen Krig var, og Tvivl kan der ei være om, at jo Landets Døttre, givte og ugivte, bidrog til at fordrive Tiden for de fremmede Helte, endskjøndt der ikke i Traditionen erkjendes noget Tegn til, at de saa velvilligen og forekommende som deres Børnebørns Børnebørn har vidst at betage Fjenderne al Lyst til at vende tilbage til deres Fødeland. Men det var og den Tid den mere raa Sædelære der gav som Regel: at alting var tilfældes for Venner. Nu derimod er den slebet heel tyndere og hedder: Alting er tilfældes for Fjender. Derimod gik det lystigt til i Vagtstuen hos Degnen, hvor der indfandt sig en og anden hos de Vagthavende, beværtede med Øl

og Brændeviin og fortalte Eventyr. Blandt disse udmærkede sig en pudseerlig Smed, som sædvanlig indfandt sig og kunde fortælle saa meget om Svend Poulsen og hans Færd i Halland, om gamle danske Krigshelte, om Kong Valdemar og hans Jagt paa Jungshoved, hvilken sidste Fortælling især trak mange Tilhørere til Huset, da han, hvor usandsynligt Alt var, dog vidste at fremstille det under Sandhedens Skin, og mange svenske Vagthavende næsten hver Nat saae og hørte et og andet, der aldeles bestyrkede dette Almuesagn. Blandt andet fortalte han en Aftenstund, at Valdemars Hest tabte en Nat en Sølvsko. Om Morgen fandt han den udenfor Smeddien, men da han nok vidste, hvordan den kom, lagde han den op paa et Bjelkehoved uden for. Næste Nat, holdt Jagtpersonalet udenfor. Han vækkedes af Horn og Jagtskrig, men lod sig ei tilsyne. Næste Nat blev det ved, og tredie Nat endnu værre. Han blev tilsidst nødt til at staae op, gjøre Ild paa, slaae Søm, og beslog virkelig Kongens Hest, hvorefter han siden ofte har mødt Toget uden deraf at have havt Skade, naar derimod saamange andre har tilsat Liv eller Førlighed. Skjøndt Degnen endog forsikkrede, at det var Sandhed, vilde dog de Svenske ei tro det. Men da der i en af de næste mørke Nætter af Vagten saaes et fremjagende Corps at fare langs ad Veien til Slottet, og hørtes ideligen Jo! ho! Jo! ho! Hundekoblerne sprude Ild, og en Sølvhestesko som Morgen var henkastet for Skildvagtens Fod, hvilken Sko blev bragt til Obersten — der lagde den tilside mellem Ane Oremands plyndrede Sølvkar og hendes 1300 Kroner — saa blev Sagnet troet, hvormeget end Obersten beloe de Gemene. Og fulgte end de strængeste Befalinger, var det dog ei muligt at bringe nogen Mand til at patroullere om Natten og ingen vilde staae for Gevæhr udenfor Degnens mellem Kl. 12 og 3. At Svend Poulsen var den lystige Svend, at han fik alle de Underretninger han behøvede, ligesom og Bekjendtskab med hver enkelt Mand i Regimentet, og ved sin Fortælling opnaaede, at han i tre Timer hver Nat havde Raaderum

i Egnen, er vist nok. Men ligesaa vist er det, at han om Dagen stedse var blandt Svensken; endskjøndt i en anden Lignelse. Saaledes hændte det sig, at en Morgenstund stod ved Vindelbroen en saakaldt Bissejøde for at indlades. Obersten blev hentet og Jøden falbød alleslags Smaating og pakkede Alt ud for Slottets Fruer, medens den mistænkelige Oberst ei vendte et Øie fra ham. Tilsidst foreviiste Handelsmanden et Stykke meget kostbart Gyldenstykke til 25 Kroners Værdie, hvilket han foregav at have til Salg for en meget fornem Frue. Fru Anna beundrede Tøjets Kostbarhed og Smukhed. Jøden hvidskede hemmelig til Obersten, at det var Fru Annas Navnedag, og denne der nylig havde udplyndret Oremandsgaard og opgravet den rige Enkes Kroner, løb ind for at hente Penge til Tøjet for dermed at gjøre Fru Anna en Foræring. Saa snart Obersten var borte, gav han den overraskede og forfærdede Fru Anna et Brev fra Grev Christoffer, og udspeidede tillige hvad hans anden Hensigt gik ud paa nemlig hvor Obersten havde Fru Oremands Grunker; dem han vilde have fat paa. Begge Dele lykkedes, og den snaksomme Kjøbmand blev lukket ud igjen.

Med Fru Ane Oremands Skat forholdt det sig saaledes: Svensken havde faaet at vide, at hun var meget rig. I hele Krigens Tid havde hun laant paa Pant og da Indløsningstiden lettelig formedelst Pengemangel blev overskredet, beholdt hun Pandtet. Hendes Huus var fuldt af Kobber og Tin, og Skabene skjulte, under dobbelt Laasning, næsten hele Egnens Sølvstobe, Kander, Lænker og andre Kostbarheder. Nu nærmedes Fjenden, og hun nedgrov alt Sølv og Pengene. Da hun var bekjendt som meget velhavende, indfandt Svensken sig daglig, men det var Synd at sige, at hun beværtede Fjenden bedre end sine Landsmænd. Ovenikjøbet var hun færdig at qvæle dem med Suk, Hylen og Veklage. Med Kokkepigen blev snart en svensk Corporal bekjendt, og af hende fik han at vide, at Ane havde nedgravet sin Skat, hvilken efter hendes Sal. Hosbonds Død, den hun ved Sultekuur fremskyndede,

havde svarligen forøget. Snart blev Ane Oremands fremkaldt for Obersten. Hun nægtede og hylede. Hun blev hæftet og ængstet. Men hun vedblev standhaftig at fornægte sit Mammon, og sagde, og i Guds Navn kunde brænde Gaarden af, da hun ingen Brandskat kunde udrede. — Ved Kokkepigen fik endelig Obersten at vide, hvor Skatten laae i Skoven, hvorefter han lod den hente, samt afbrændte Gaarden. Ane Oremands blev siden sat paa fri Fod, men da Alt hendes vare ødelagt, maatte hun gaae om at tigge. Da hun nu sjelden erholdt Mad, men stedse Skamflekker og Forbandelser, og dertil var af meget vredladent Sind, fortæredes hun snart af Græmmelse og endte sit Liv i Hytten, bygt til Vinterleie for Sviin. Hendes Efterladenskab, da hun ingen Børn havde efter sig, og om hun havde faaet et, havde, som Svend plejede at sige om hende, vist af Gjerrighed qvalt det i Fødselen, fandt han sig nu berettiget til, da han manglede Alt til at kjøbe Krudt og Blye for, det lybske Baade for rede Sølv villigen bragte til Udhavnene, thi det han for Brændeviin og Tobak kunde faae af Svensken selv var ubetydeligt. Desuden havde han intet at give sine Gynger og andre Folk i Sold, og han vidste at mange knappe Maaltider gjør slette Soldater. Vel havde han, ved sin ukjendte Vei, Leilighed til at tage Kronerne, ja dræbe Obersten, men han betænkte, at slig Fremfærd vilde paadrage Fru Else den største Ulykke. Det Middel var altid brugeligt. Nu maatte andet udfindes. Snart udspreddes i Egnen at et Troppekorps nærmede sig, ja om Natten hørtes i Omegnen Skyden og Vagtild brændte paa forskellige Steder. Regimentet maatte derfor stedse have stærke Patrouiller ude. Hver Morgen kom Mandskabet hjem og næsten hver Dag lød Meldingen, at man intet havde truffet. En Morgenstund udeblev Patrouillen temmelig længe, og Obersten, urolig over intet at faae meldt, lod Corpset sidde op og drog ud med det, efterat han havde hjulpet Fruerne til Hest, da disse vilde ud paa Godset, og sat en Vagt ved Broen. Lidt efterat Obersten var afmarscheret, saaes et

Par Fiskebaade i Noret. Inden en Haandevending vare de i Land under Kirken. Ligesaa hastig myldrede Folk op fra dem, overrumplede og nedhuggede Vagten, fore ind paa Slottet og tømte Oberstens Kasse, der foruden Ane Oremands Kroner indeholdt en Deel af inddrevne Brand-skatte. — En Part heraf delede Svend ud til sit Mandskab. For en anden anskaffede han Vaaben og Krudt, thi intet var i Landet at faae uden i Kjøbenhavn*). Og den tredie Part bestemtes til at understøtte de ved Krigen i Elendighed bragte Borgere og Bønder. Imidlertid havde dette vel udførte Vovestykke nær havt farlige Følger for Svend, da det hændelsesviis gav Anledning til at Obersten fik at vide, hvo det var der ikke allene havde bortført hans Kasse, men bestandig og hemmelig pudsede hans Folk væk. Med denne Opdagelse gik det til paa følgende Maade. Nogle af de Sølvbægere, som hos Obersten fandtes og som Svend kjendte at have tilhørt Ane Oremands, vilde han lade omgjøre til Kalk og Disk for de Kirker, hvorfra Svensken havde bortført disse Sager. Med disse Bægere sendte han en af sine Folk til en god Ven, at de kunne gjemmes hos denne indtil beleiligt Tid. Dette Bud opfangedes af Fjenden. Obersten kjendte Bægerne, og Budet blev da som Gjerningsmand hæftet. Da han ikke var af Svends gamle Gynger, var han let at bringe til at tilstaae Alt, og langt mere end han vidste eller sandt var. Dog om Foretagendet med Oberstens Kasse vidste han god Besked, siden han den Dag var brugt til at roe en af Baadene. Han angav ogsaa et Par i Eggen boende Huusmænd, der havde været med. Disse bleve indbragte, og med Dem nogle hos dem fundne Kroner. Hvad enten man nu vilde ved Trudsel med Døden faae dem til at bekjende eller virkelig vilde hængt de Indbragte, nok at Hængningen til næste Dag var bestemt, og da Obersten var en god Christen befalede han Degnen at læse og synge for Synderne den gandske Nat. Men som Degnen

*) Saaledes ogsaa i 1807.

sad i denne Forretning i Vagtstuen raabtes Brand. Alle styrtede mod Slottet, der syntes at staae i lys Lue. Der fandt man nogle høit blussende Halmknipper, men hvad Vagten ei fandt ved Tilbagekomsten var de tvende Fanger. Der var imidlertid udsendt en Kommando til Snese for at hæfte Svend. Men ham fandt de ei. Hans Francisska derimod førte den med sig tilbage. Landsmandskabet mellem hende og Obersten, den virkelige Uvidenhed hos hende om Mandens Foretagender og den Naturlighed, hvormed hun endog dadlede Manden for hans Færd, skaffede hende Frihed og Sikkerhed for at hendes Gaard ei blev brændt; dog med behørig Trudsel, hvis Svend ei holdt sig rolig for Eftertiden og i Brandskat bragte Kronerne. Svend var og virkelig fraværende. Nogle mente, at han var sneget sig ind i Kjøbenhavn for at modtage Ordre hos Kongen, hvilket ikke syntes saa urimeligt. Andre, at han en Tid opholdt sig andetsteds f: E: i Lübeck, for at undgaae Eftersøgelsen og for at skaffe sig Vaaben. Begge Dele kan maaske være sande, thi siden efter skal Svend have været i en Slags Uniform og havt ordentlig væbnede Folk samt blev af Almuen kaldet Kaptein. Svends Fraværelse gav næste Vinterqvarteer mere Rolighed, og Obersten længtes meget efter at komme tilbage til Slottet for om mueligt at faae renskrevet et Kapitel af sin nye Grammatik for Billedsproget med døve Elskerinder. Men enten det nu var fordi Fru Else og Fru Anna stedse vidste saa vel at holde ham i tilbørlig Afstand, eller han ikke kunde blive enig med sig selv om, enten han skulde tale som han skrev eller skrive som han taledede*) saa kom han ei længere end til Begyndelsen, thi hvormeget han end gjorde sig umage for at forestille den bløde og skjelske Amor, stak dog altid den store Pallask og den

*) Dette er et Problem, som vore Grammatister ikke har faaet opløst. Saameget er vist, at hvis denne Qvæstion havde været afgjort før Babylons Taarnbygning, vilde neppe af hver Muursvends Dialect være blevet et særskilt Sprog som vi maa anvende flere Aar paa at lære.

stive Pidsk igjennem. Desto heldigere syntes han i at finde de Visers Steen, der laae paa Rhinskviin-Fadets Bund, hvis ikke Fru Else havde snedige vidst at gjøre den utilgængelig ved idelig Opfyldning fra omliggende Egne. Obersten anstrængede sig saaledes en Aftenstund for at faae øst lænds, at hans Ansigt kom særligen til at blusse og i denne Paroxysmus brugte saadanne Udeladelser og Gebærder at Fruerne efter holdt Krigsraad fandt det raadeligst at Fru Anna bortffjernede sig. Næste Dag ved Parolen meldtes hun sengeliggende, samt begjæredes fri Udmarsch for Slottets Piger til Borgegaarden for at rulle, hvilken blev tilstaaet og Obersten oplukkede for 4 af disse, der bar en stor med Klæder fyldt Vidiekurv. Mod Aften rykkedes ind igjen efter holdt behørig Visitation, dog kom Fru Anna ikke ind med, thi hun var ikke seen førend hun kom op til Degnen, iførte sig en Jægerdrengs Dragt og reed paa Degnens Hest ad Snesere. Obersten tog sig efter Pligt og Samvittighed Grevindens Sygdom meget nær, og da den ikke ophørte, paastod at ville lade hente sin Stabsslagter, der i Felten forrettede Chirurgtjeneste. Hvo der havde faaet Lov til at titte ind i syge Damers Sengekammer vil paastaae, at mangen Sygdom helbredes af Frygt for Lægen. Andre derimod vil mene af Erfarenhed, at det just er Lægens Nærværelse der ene kan helbrede. Jeg vil i denne kildne Post intet afgjøre, men blot fortælle, at Fruen tegnede til Bedring, uagtet hun vedblev at holde Sengen. — Obersten kunde ikke andet end aflægge Besøg hos den Syge. Han blev modtaget med mange Undskyldninger for Indladelsen i et formørket Værelse, fordi den Syge nu leed af Øjensvagthed. Man takkede i Øvrigt for naadigste Tilbud af Læge, men Fruen havde foresat sig ikke at bruge anden Raad, end de hendes kjære Greve lod komme over Holland, et Forsæt, som hun ikke veeg fra. Hvor latterlig vilde ikke slig Tale vorde anseet i vore Tider, da det hører til Moden ikke engang at ville opfylde den nærværende Mands Ønsker. Og især da Kjønnen er saa svageligt, at det endog i langt kortere

Fraværelse benytter sig hyppig baade af Læger og Qvaksalvere, saa at Manden ved sin Hjemkomst ikke sjelden fornemmer sit Pengeskriin og Spisekammer lettet i samme Forhold som hans Hoved er blevet tungere. Af Hjertet beklagede Obersten den stakkels Lidende. Den Lidende — Fru Annas indhyllede, af Latter næsten bristende, Kammerpige — bar taalmodigen sit Kors, og uden Knur. Uden at give en Lyd fra sig strakte hun den fyldige Arm ud over det stukne Silketæppe. Dette Lidelsens Udbrud gjorde Krigsmandens haarde Hjerte blødede end Voxet. Han greb den hvide Haand. Hvad enten det nu kom af den tilbageholdte Latter eller deraf, at denne runde Haand følede sig smigret ved den usædvanlige Ære, den nu nød, nok at Pulsen begyndte at banke hæftigen, og Obersten, der i Jena havde ret studeret Ovids Bog om Elskekonsten, trykkede Haanden temmelig haardt og forlod pludselig Værelset, dog med det Løfte, næste Dag igjen at gjøre sin Opvartning. Obersten holdt daglig sit Ord, og var saa veltalende ved Sygesengen, saa man skulde troe, han havde gjort Champagne med som Feltpræst. Fru Else, der stedse maatte saa fiint udspeide Samtalens Traad, og aldrig kunde være fraværende, blev tilsidst kjed af Oberstens Nøiagtighed og lovede ham, at Grevinden snart skulde komme over Senge igjen; hvilket ogsaa indtraf, saa at Obersten endog mod sin Villie maatte indstille sine Sygebesøg.

Uden Uheld var Fru Anna kommet til Snesere; men Svend Poulsen havde ikke været hjemme i en Uges Tid, og ingen kunde give Underretning om ham. Den unge Jæger besluttede at oppebie hans Hjemkomst, hvilken Franciska reent ud ønskede aldrig at opleve. „Thi, sagde hun, hvad betyder al hans Snak om Konge og Fødeland? Giver Kongen os noget naar vi intet har? Og kan vi ikke faae Fødeland nok; naar vi bare har brav Penge? Alting er ødelagt for Konge og Fødeland, og Gaarden var brændt, hvis jeg ikke havde vidst at røre min Landsmand Hr. Obersten, ja kan kaldte mig endnu smuk og

„mente jeg endnu kunde gjøre anderledes Lykke end at „være givt med en Bonde. Jeg sparer. Han giver bort til „alt det fattige Pak, som Ingen vil huse eller hæle“. Fra den Kandt blæste Vinden hele Aftenen, hvorfor Fru Anna vendte sig til Franciskas Søn, Christoffer, der sad og legede Krig med nogle Soldater af Træ og Fjær og fyrede uopholdelig med Roebøsser. „Puf der ligger en Svensker, Puf. Den fik Obersten i Kardusen. Her rider Fader Svend paa Hans. — Hu! hei! — langt foran de andre. Der kommer Svensken! Fy Hans! hvad er det? Staaer du ei bedre paa dine Been? Hesten er gal. Lad dog Fader Svend sidde op igjen. Nei han løber fra ham“. Og Svends Hest Hans løb virkelig og hørtes at vrinske udenfor Vinduet. Pigerne gik ud, aabnede Stalddøren og Hans foer ind til sin Krybbe, blodig over Bringe og Sadel og stukket i Manken med en Bajonet. Nu vendte Vinden sig med Et. Franciska begyndte at græde og hyle og ophøie sin salig Hosbonds gode Egenskaber. Fru Anna sad beængstet, holdt sig tæt og til Barnet og kyssede det. Drengen blev ved at lege. „Ja det siger intet, Fader er rap til Fods. Og „Svensken blev dog slaaet. Heida! Hvem der?“ Da kom ind en af Svends Gynger i Vadmels Kofte. „Er Svend Bonde hjemme?“ „Nei! Og han treen taus tilbage ud af Dørren. Lidt efter kom en anden, gjorde samme Spørgsmaal, fik samme Svar, og han gik ud uagtet man stimlede om ham. Endelig kom en Tredie med Armen baaret over Brystet i Halsklud. Denne kjendte Fru Anna at være en af dem Svend fik frelst fra Strikken, og efter flere gjorde Vendinger bragte hun ud af ham, at han havde været med Svend ved Monstrup, hvor de uventede bleve angrebne af en Trop Svensker. „De vare neppe Een mod hver Fem. Ved Broen gik det især hedt til, da Svend vilde igennem. Hans fik nu Stik og gik bag over med Svend. Da greb en Svensker ham i Kraven, men med Riffelskjæftet knustedes dennes Pande. To andre raabte: giv dig! satte ham hver en Pistol for Brystet, medens en Tredie greb ham om Haanden, da tog han denne i Haanden, svingede ham

med sig ud over Broen i Mølleaaen, men hvad der blev af dem, veed jeg ikke, da jeg fik i det samme et Hug i Armen og maatte redde mig det bedste jeg kunde.“ „Ser du, Fru Jægerdreng, — sagde Christoffer, som vedblev at lege, — Svensken tog ham ei den Gang. Ja han kommer nok. Hvor længe er der til Løverdag? da gav han mig Haand paa at komme.“ Og Svend kom virkelig. Først hørtes Lyd som af en Pibe, en Lyd som Svend og alle hans Folk kunde frembringe ved at blæse gennem den bøjede Pegefinger. Den saarede Jakob aabnede Vinduet, og gav et Gjensvar, og inden faa Minutter stod Svend i Stuen, iført en laadden Hue, Skindpels og med en Pukkel paa Ryggen. De omringede ham alle og hver havde en Mængde at spørge om. „Hurtig Dreng! sagde Svend, Hent Skjæfte „og Laas til min Brumbas. Kone sæt Mad og Øl frem! „Jakob! spænd for en Vogn! Før Franciska og Drengen til „min Søster paa Svinø Tag med alt det, der duer noget. „Nu hurtig. Og De Frue! afsted til Fru Else. Fru Anna vilde fortælle, men Svend slog med Haanden. „Jeg veed Alt, og mere end De. „Til Slottet skal De. Jeg følger Dem. „Men vil De kjøre selv Vognen, hvori er en stor Kron- „hjort, til Skoven ved Brøderup og vente ved Helledes „Mølle til jeg kommer? Kommer Svensken, lad ham faae „Vogn og Heste. Hjorten ei. Den vælter De i Møllesøen. „Hold derfor paa Broen. Lad mig see, Du er en rask „Jæger“. Og i det samme klappede han Fru Anna paa „Skuldrene. Jakob kom ind. „Hør Jakob! Tak, min Ven! „for din Arm! Du og Hans reddede mit Liv.“ Havde Hans „ei kastet mig af, var jeg blevet skudt, thi alle vore Folk, „som sad til Hest, styrtede. Dig skal jeg aldrig glemme „det. Men nu red dig og Mine. Der har du Mad og Øl, „gak ud! Lyt nøie til. Meld mig hver Lyd. Læg Øret til „den tørre Ask ved Tofteleddet.“ Svend klagede over Ta- bet af sin Hans, men da han hørte, at Hans var i Stalden, var han nær blevet ustyrlig i sin Glæde. Neppe var der afspist, førend Jakob kom og hvidskede til Svend. „Til „Vogns!“ raabte han. „Seer Jer ei tilbage! „Frem ad,

„saa hurtigt Øgene kunne springe!“ Han tog Franciska i Haand og kyssede Drengen. Saasnart han var ene i Gaarden gik han ud og peb forskellige Gange og fra forskellige Sider indstyrkede mange af hans Mænd. Hør — sagde han: — Obersten paa Jungshoved samler en halv Snees Mand for at brænde min Gaard af: Efter Tegnet ere de alt ved Even. Hjælper mig nu at flytte, thi Reden „maa være om, naar de komme. I Nat kunne vi vel vogte „den. Men i Morgen ville hele Regimentet komme. Ei et „Liv skal bløde for den gamle Ryres Skyld. Vi tabte nok „ved Monstrup“. Gyngerne stimlede om ham. „Er du ei født her, Svend?“ „Jo, svarede han, og derfor skal ingen Svensker ligge i den Seng hvor jeg fødtes.“ „Lad os gribe „til Vaaben! sagde De. Vi ere jo endnu i Live! Naar hørte „vi dig byde os at gaae i Qvindestue?“ Nu vel, sagde Svend, „ere I ikke kjede af Legen, skal jeg vise Eder en nye i Nat. „Men rolige, sindige maa I være. Ikke en Muus røre sig „før Tid er. Afsted! Men ikke et Skud! Ikke et Skud!“ — Snart hørte Svend Signalet om Fjendens Nærmelse. Han gik ud, tændte et Halmknippe og med det satte Ild paa Gaarden i alle Hjørner. Da Dragonerne saae Branden, troede de, at deres Kammerader vare der, og ilede hurtig til, stege af Hestene for at plyndre, men med Høtyve og Sabler angrebes de pludselig, nedhuggedes og offredes levende og døde til Svends brændende Huusguder.

Fru Anna havde kjørt Vognen i Skoven, og ventede længe paa Svend. Efter Vaagen og Reisens Besværlighed blev hun søvnig. Hendes Anstrængelse for at bortjage Søvnen var forgjæves. Hun kørte derfor Vognen paa Broen, bandt Hestene derved, indsvøbte sig i Klæder og Dækkener og lagde sig i Vognen ovenpaa den skudte Kronhjort. Den sødt sovende Grevinde vaagnedes ved Dag gry af Svend.

Hvormange af denne Krønikes faa Læserinder vare ikke, hvis de havde været i Annas Sted, allerede døde af Forfærdelse! Eller havde i det mindste indbildt sig det! Nattens Mørke, Skovens Eensomhed, Fjendens Komme,

Udeblivelse af hendes tro Ven og Beskytter, ængstede hende ikke, thi Ægtetroskabens Engel vuggede hende i rolig Slummer med beskyttende Vinge.

Her vilde ellers været et herligt Sted til at lade foregaae de saameget yndede Rædselsscener, som findes i Røverromanerne, eller i det ringeste at lade Fru Anna opfanges, bringes i Oberstens Vold, og da enten give efter for Overmagten, hvilket er Mængdens Mening, eller dræbe ham med sin i Bæltet hængende Hirschfænger. O intet af dette. Møllebækken og dens Kilder ved Hellede rissle sagtelig gjennem Dale og Smaasteen, i sit vante Løb. Saaledes maa og min Fortælling følge sine Kilders Løb saa jævnt det end er.

„De sov sødt, Frue!“ sagde Svend. „Det kom sikkert formedelst det bløde Leje.“ Og han begyndte af Hjortens udspilede Vom at udpakke Træsko og en Mængde Dragonhuer, samt nogle Sølvkar. Fru Anna forbausedes. Træskoene tog han paa og omvandt sine Been med Høbaand. Derefter pakkede han Hjortens Vom til igjen. „Ja De der bare Huerne have heller ingen Hovedpine. At lemlæste „og blesere er en hundsk Maneer at føre Krig paa. Der „for har jeg og mine Folk lovet hinanden Naadsensstød, „hvis vi skulle fange haarde Vunder eller saadanne som „gjøre os til Krøblinge. For Kone og Børn er død Mand „kjærere end Krøbling. Fjenden skal heller ikke klage „over os i saa Henseende. Jeg lider ei, man piner en Flue. „Brat Død er for Soldaten en ønskelig Skjenk. Obersten „sendte Dragoner for at brænde min Gaard. Dertil kom „de for sildig, men tidsnok til at faaet et varmt Vinter „qvarteer“. Fru Anna saae beængstet paa ham. „Guds „Engle beskytte os,“ udbrød hun. „Det høre Gud! sagde „Svend. Men mine har hjulpet trolig med, lagde han til. „Nu skal De høre.“ Og han peb i Fingeren. Da hørtes Piben rundt om i Skoven. „Hører De mine Dreng?“ sagde han. „Nu vil jeg kjøre“. „Men til Obersten?“ sagde Fruen endnu mere ængstelig. Eja,“ svarede Svend, „Hvad har det „paa sig? En Kone, der ærlig elsker sin Hosbond, har

„Kraft som en Bjørn. Har hun Børn dertil, har hun „Løvens Styrke. Har De ikke givet mangan Hjort Fang „med sikker Haand? Frygter De nu en skaldet Ræveunge?“ Fruen taug og sukkede. „Men du følger dog med Svend?“ begyndte hun lidt efter. „Ja vist. Jeg kører lige til Broen „og leverer Dem af til Obersten. Eller vil De hellere selv „levere Hjorten af, med Hilsen fra Hr. v. Schildern? Og „i saa Fald sende mig deres Lise ud igjen i Jægertrøien?“

Nu vare de ved Udgangen af Skoven, og med et, omringede af Svends Folk. Han gav dem Befaling, at røgte den saarede Hans vel, og føre ham sagte bag efter; ligeledes hvor de skulde samles, siden han for det Første blev i Nærheden af Jungshoved. Og nu gik det i fuld trav didhen, hvor han kørte lige til Vindelbroen. Jægeren begjærede at indlades for at melde Hjorten. Obersten tillod Pigerne og den gamle Herman at slæbe den ind, men Jægeren maatte ei komme over, ei heller Bonden, uagte Fru Else bad derom, for at kunde skjænke dem, „thi, — sagde Obersten, — „hvo mindes ei Anslaget mod Cronborg?“ Bonden tog altsaa Jægeren op igjen, drejede om og listede op ad Gaden. Da han kom lige ud for Degnens til en grøn Plads, holdt han stille, lagde ned for Hestene og bar et Knippe Hø for disse. Dragonerne i Vagtstuen begyndte at skælde og smælde paa ham, og vilde jage ham bort. Men han tog taus en Træflaske af Høknippet, drak sig en Slurk og bød Jægeren drikke med. Vagten blev nysgjerrig efter at vide, hvad denne Flaske indeholdt, og Kudskens lod dem drikke med, og de bleve tilsidst saa gode Venner, at han ikke fik Lov at kjøre før det var mørk Aften. Jægeren smuttede da ind over Degnens Hauge, og Kudskens kørte blot udenfor Byen, hvor en af hans Folk tog mod Vognen og han fulgte snart efter Fru Anna.

Degnen Foss var til Uheld ei hjemme, saa at man maatte være betænkt paa et andet Opholdssted for at komme i Sikkerhed. Svend hængte derfor et hvidt Lagen om Fru Anna, fæstede Degnens sorte Hatteslag om hendes Hoved, gav hende en Blændlygte paa Brystet. Selv

tog han Degnens sorte Klæder paa, samt dennes Fløjels Kabudse, og saaledes vandrede de ad Kirken. Hvo der saa dem, korsede sig, og lykkeligen opnaaedes deres Hensigt. Ja det var et virkeligt Uheld at de ei traf Degnen, thi han var just redet ud for at træffe Svend og fortælle ham, hvad der var passeret paa Slottet; og i Særdeleshed hvorledes Obersten og han havde disputeret om Gjengangere og Spøgelser; hvorledes Obersten nægtede Alt, endogsaa Valdemars Jagt, som sandfærdige Folk kunde bevidne og hans egne Folk i Sneseviis havde seet; hvorledes Obersten lod ham høre at han var en enfoldig Degn, og at han derimod for at overbevise Degnen om, at Alt var Opdigtelse, vilde for Eftertiden have Valdemars Stue til Qvarteer og ikke drage derud af før Spøgelser havde viist sig for ham. Fru Else gjorde vel en og anden Indvending, men forgjæves. De sønderskudte Ruder maatte sættes ind, og først da Fru Else anmærkede, at der vare 7 Dørre paa Stuen og dertil 4 Trappegange, vilde den være aldeles usund og særdeles kold at sove i, fik hun det bragt dertil, at Obersten lod Sengen flyttes ind i Værelset næst ved, medens han stedse havde en Ordonnans i Valdemarsstuen. — Uvidende om denne Forandring aabnede Svend den hemmelige Dør, og ved det at han førte Fru Anna foran sig og skjød hende ind i Salen, saa han ei Lampen brænde førend hun var kommet indenfor, men saa lukkede han ogsaa deshurtigere igjen. Dragonen vendte sig til den Side hvor Bulderet kom fra, men blev saa forfærdet over det gruelige Spøgelse, at han gav et stort Brøl af sig, kastede sig næsegruus paa Jorden, holdt med den ene Haand for begge Øine og slog baglænds Kors for sig med den anden. Fru Anna blev ei mindre forfærdet, gav et Skrig, slængte Linklædet og løb, men desværre ad den Gang som gik gennem det Kammer, hvor Obersten laae, og han, som havde hørt Skrig og Bulder, var allerede i Dørren. Jægeren vendte sig hurtigt og foer ned ad Trapperne. Obersten bag efter. Begge styrtede næsten paa en Gang ind i Fru Elses Stue. Imedens

var Svend listet sig ind, havde taget Lagenet og Hattelaget, og smuttede ud ad Riddertrappen, uden at sees af den læsende og bedende Ordonnans. Fru Else der stod med sine Piger for at rede til Aftensmaaltid, undrede sig over Allarmen og blev noget bestyrtet ved at see de uventede Gjæster, men hun fattede sig snart og tiltaledede Obersten saaledes:

„Himlen bevare os Hr. Oberst! Er det for en Kavalleer at tee sig saaledes mod Fruentimmer?“

Obersten, der just vilde pukket paa Fru Else, fordi hun havde skjult Mandfolk i Huset, gjorde store Øine. „Kjender De da ei min Svigerdatter? Har hun forandret sig saameget i sin Sygdom? Seer De, Hr. Oberst! — thi nu maa jeg jo ligesaa godt sige Dem det, da De har overrasket os — af Fyringen i Formiddags fik vi at vide, at det var Deres Geburtsdag. Jeg havde til Middag bestilt Hjorten, men den kom for sildig. Den er nu bradet til i Aften. Min Svigerdatter vilde ogsaa takke Dem for Deres venskabelige Deeltagelse i hendes Lidelser, kjendte Deres Lyst til Jagtmusik, havde derfor taget sin Jagtdragt paa, hængt Hornet om sig, for ved Taffelet at opvarte og give et Stykke paa Valdhornet. Der har De det, altsammen.“ Obersten stod som en Støtte. Al den Naade var ham for stor. Han var virkelig en Fusentast; havde forspildt sig den herligste Fornøjelse i sit Liv, bad tusinde Gange om Forladelse og fik den virkelig af begge Grevinderne. — Obersten bad derefter, at man dog ikke gandske vilde for hans Brødes Skyld tilintetgjøre hans Glæde, og at man dog vilde nu tillade ham at nyde noget af det ham tiltænkte Gode. Fruerne der lykkeligviis kom til at drage deres Aande igjen, tilstod ham som det nyfødte Barn, at han maatte befale den hele Aften, og den første Befaling var, at der skulde spises i Valdemarsstuen, og den næste, at Degnen skulde tilsiges til Taffels. Nu skal jeg vise ham Spøgelser, tænkte Obersten. Han og Ordonnancen bare Bordet op. Der sendtes Bud efter Degnen, der just kom hjem i samme Øieblik. Men de ind-

budne Officierer ventedes forgjæves, da de vare ude for at hente Kundskab om Brandtoget til Sneseere, da Commandoen udeblev. Degnen derimod kom itide men undseelig over at lade sig see i Kasseking*) fordi Pigen var gaaet bort med Nøglen til Klædeskabet. Bordet blev dækket og Vinflaskerne satte derpaa. Ordonnancen, der var kommet til sig selv formedelst et Par dygtige Sabeldask af den mere behjertede Oberst, gik og sventte Angestens Sved i den oplyste Sal. Vinen duftede ham saa liflig i Næsen, saae sig om, hørte sig for, listede sig paa Taaen til Skjænken, hældede i et Stob, og vilde just bringe det til Munden, da stod for ham en sort Figur med store Hjortehorn. Ild foer ud af den uhyre Mund, og den Sorte nærmede sig med truende Finger. Dragonen tumlede af Forfærdelse, hen under Bordet. Den Sorte greb Bægret, drak ud, satte det og forsvandt med Vinflasken.

Da Selskabet strax derpaa kom op, for at gaae til Bords, kom Dragonen krybende ud fra Bordet, bleg som et Lig. Obersten uddrog ligesaasnart Veltalenhedens Svøbe, og Dragonen bekjendte sin Synd i disse Ord.

„Ak, naadige Hr. Oberst! Jeg blev før saa forfærdet, ikke for Spøgelset — som Obersten indprentede mig ikke var et Spøgelse — men for det hvide og sorte jeg saae og som “ “ “ Obersten begyndte at hæve Palladsken. — Som jeg nu gik, og forstaaer sig var slet ikke bange, men Benene dandsede lidt under mig, blev jeg næsten, som jeg skulde faae ondt, men naadige Hr. Oberst! ikke af Angst. Jeg troede, at en lille Taar Vin vilde styrke mig, gik — her kyssede han paa Fru Elses Forklæde — hen til Skjænken, hældede lidt i et Stob, men — — — Dragonen seer sig til alle Sider og korsrer sig — saa kom den livagtige Satan, trueede ad mig, blæste Ild og Svovl paa mig saa jeg fløi hen under Bordet, drak Stobet ud og tog Flasken med sig. De saae alle Skjænken, og Flasken var borte. Obersten vilde fugtle den behjertede Synder, men Fru

*) En Slags Frakke, den Tids Incroyable.

Anna bad for ham, thi hun meente, her i Stuen blev drevet alskiøns Væsen, og der kunde dog være noget deri. Fru Else gik ned for at hente anden Vin.

„Der kan du see, gamle Bro'er,“ sagde Obersten, „hvad al den Spøgelsesnak er. Indbildningskraftens Spil er det. Samvittigheden hos Tyveknægten. Det er Alt.“

Degnen vilde atter til at fortælle, men Obersten vedblev:

„Jeg blæser af alle de Fortællinger, du har. Jeg kan „strax overbevise dig, og Fru Grevinden her skal være „mit Vidne, at det Spøgelse, som — — — nej, det som „Dragonen ansaae for Spøgelse, var en ung og smuk „Jæger.“

„Ja, en Jæger“, sagde Degnen.

Fru Anna, der havde ombyttet Jægerdragten med det hvideste Lin, lagde Fingeren paa Munden, og Degnen taug.

Nu kom Fru Else, og meente hun, at hvis ikke den Spøgelsetrætte ophørte og man bleve enige i at spise troelig, kunde man let alle blive Giengangere og Spøgelser.

Saa runde og giestfrie Vertinders Yttringer bleve almindelig bifaldte, og de to af Gæsterne trængte til Vederqvægelse. Obersten kunde vel ikke bare sig for imellem at gjøre for Degnen Hentydninger til det som var foregaaet, og gik endog saavidt, at han ret inderlig ønskede at see saadan Gienfærd. Degnen meente derimod, at skøndt han ei just var den der døde af Forskrækkelse, om hans Kokkepige opførte en Gymnopedie, saa vilde han dog frabede sig, at møde Kong Valdemars Jagttog. Obersten spurgte, om der var Qvindfolk med i Toget. Degnen rømmede sig og fortalte følgende Krønike.

Konning Valdemar*) boede for det meste paa Vordingborg Slot, men da han bestandig jagede omkring i Egnen, lod han indrette Jagthuse rundtom, og han har ogsaa ladet indrette denne Sal. Af alle Forlystelser valgte

*) Valdemar Atterdag.

han idelig Jagten, tog sig tilsidst intet andet for og blev ofte flere Uger borte fra sit Hof. Hans Kokkepiger maatte reise omkring med og berede Maaltider for Kongen og hans Jagtselskab, og Kioldersvendene havde ikke heller et ørkesløst Embede.

Obersten tog til Pokalen. „Lad os drikke hans Skaal, min gode Degn! Den Karl kan jeg lide.“

Degnen støder sammen med Obersten.

„Blandt Kokkepigerne var der en lille buttet og rødmoset Tøs, som hedde Øllegaard. — Kongen gav hende siden det Dæggenavn Gurre. Og kalde Bønderfolk her i Egnen deres Smaadøttre og trivelige Øg efter hende, Gurre. — Denne Gurre bagte saa velsmagende Flæskespandekage, at Kongen ikke spiste andet end denne Ret, naar hun havde lavet dem, og Almuen troede, at hun ved Trolddom havde forgiort Kongen, siden han havde fanget saadan Elskov til hende, at han ei vilde see til Fyrstinder og fornemme Frøkener. Kongens Venskab for denne Gurre tiltog saa hæftig, at han tog hende fra Kiøkkenet, og hun maatte idelig følge ham paa Jagten, til hvilken Ende han gav hende Jægerklæder og lærte hende at ride.“

Obersten nikkede ad Fru Anna. „Med Jægerdragten har det sin Rigtighed. Nu videre i Texten, Degn!“

„Saaledes gik det lystig en Tid, saa faldt Gurre i en Sygdom og døde. Kongen havde nær gaaet af sit Skind. Han beholdt den Døde hos sig, og førte Liget med sig overalt. Hans Følge kunde ikke holde dette ud, men begrove hende hemmelig. Dog hjalp det lidet, thi Kongen vilde ikke forlade hendes Grav. Nu kom Munken og Klerkerne til. De bade og besvore Kongen ved hans evige Salighed og de himmelske Glæder. Da sagde Kongen. Lad Eders Gud beholde sit Paradiis, naar jeg maa beholde Jagten om Burre og min Gurre. Munken korsede sig. Valdemar døde med en Lok af Gurre Haar paa sit Bryst. Over ham blev hverken ringet eller præket. Hele Efteraaret, især i Julen, jager han giennem alle Skove. I Jagt-huset holder han Taffel. Naar det er endt, kysser han

Gurre, men af hendes blaa Læbe farer Ild og Svoveldampe.
Nu hyler han og Toget forsvinder.“

Obersten. Noget sandt kan der være i denne Krønike.
Men det meste løist du, Degn!

Degnen. Sandhed maa det være. Jeg kiender hundrede
Mennesker, der enten have seet Jagten eller hørt Jagt-
skriget. Der er desuden digtet en Vise derom.

Obersten. Ja digtet, og derfor just Løgn. Kan du
Visen med?

Degnen. Nei, men Fru Anna har tidt sunget den som
Barn.

Obersten. Ha! Ha! I Kraft af min Kongelige Værdig-
hed i Aften byder jeg da, at Grevinden behager at
synges den.

Fru Anna henter Valdhornet, og præ luderer, derefter
synger hun:

Kong Valdemar speider fra høien Hald;
Jagthornet straalere fra Taarnets Tind',
Da sprang over Bierg, da sprang over Dal
Med Guldbaand om Hals den hvidest' Hind.
„Op alle mine Jægere tro!“

Joho! Joho!

Kong Valdemar jagede fra Morgengry;
Jagtheste fraadede til bælmørk Nat;
Ej dvælede Jæger i Haslens Ly,
End halsede Støver i Tiørn og Krat;
Og gjæstet ei Søvn i Jægres Bo.

Joho! Joho!

I svalen Aftenstund Konningen reed
Med qvalfuld Længsel i raadvild Sind,
I grønne Lund hviled hans Elskovs Meed,
En Lillievand med Rose paa Kind.
Her vil vi bygge, her vil vi bo!

Joho! Joho!

Han kaldtes til Vorting af Marsk og Drot;
Ham trued' til Skrifte vreden Klerk;
Beholder Jer Krone, herligt og godt!
Min Saligheds Fryd er Gurr'lilds Værk
For den bytter jeg Himmelens Ro.

Joho! Joho!

End færdes Kong Valdemar i sludfuld Nat;
Knap skuer Maanen den blege Kind;
Han flyver hylend' gennem Skov og Krat,
Men kan dog ei bede lynsnar Hind.
I Graven han finder ei Ro.

Joho! Joho!

„Musiken er meget smuk,“ sagde Obersten henrykt
over Fru Annas Sølvstemme og fuld af Beundring over
den Færdighed, hvormed hun behandlede Hornet. Vi ville
drikke paa Sangerindens Sundhed. Kom og stød an, Degn!“

Fru Else saae, at Flasken var tom, og meente, det
var passende at hente en fuld isteden, hvorfor hun opsøgte
Kjeldernøglen og gik ud.

„Hvad mener du, Degn?“ blev Obersten ved, „med
„Jægerpigen — og her saae han betydningsfuld til Fru
„Anna — har det — sin Rigtighed. Men at de Læber, der
„frembringe de yndeligste Toner, der kunde boie sig om
„det haarde Jægerhorn, der formaae at give Saligheds
„Fryd til en Konge, at de Læber skal sprude Ild og Svovl,
„naar man vil kysse dem, det maa den troe, hvem der vil.
„Hvad mener De, Fru Grevinde? Er det muligt?“

Og inden Grevinden fik begyndt paa Svaret, førte
Obersten sit af Vin og Elskov blussende Ansigt henimod
Fru Annas. Bængstet foer hun op fra Bordet og vilde
fulgt Fru Else. Obersten afskar hende Veien, og lod til
at ville bruge Magten. Degnen var ogsaa kommet paa
Benene, og ved imellem at giøre nogle klodsede Vendin-
ger, kom Obersten enten til at støde paa ham, eller Fru
Anna skiulede sig bag ham. Tilsidst kastede den opbragte
Oberst Degnen om paa en Stol, og løb atter hen for at
gribe fat paa Fru Anna, der forgjæves flere Gange havde
stampet i Gulvet efter sin Svigermoder. Obersten an-
strængede sig nu ret for at fange Fru Anna, ligesaameget
som hun ved hendige og snilde Vendinger søgte at und-
gaae ham. I sin Bængstelse søgte hun at flye ned ad
Riddertrappen, men i det hun smuttede ud deraf, greb
Obersten i hendes Klæder, hvorover hun udstødte et høit
Skrig, og Obersten begyndte at drage den Fangne til sig.

Da hørt et Knald, som af en Pistol. Ild og Røg omgave de Stridende. Med Et stod det sorte Spøgelse mellem Fru Anna og Obersten, gav ham i samme Øieblik et vældigt Stød i Panden med Hjortetakkerne og et for Bugen, hvorved han kastedes til Jorden. Fru Anna fik Leilighed til at løbe ned til Fru Else. Obersten reiste sig, og vilde angribe den Sorte, men denne greb en Pistol og holdt for ham. Obersten vendte sig, løb hurtigt ind i sit Værelse for at hente Vaaben. Den Sorte derimod aabnede den skjulte Dør i Væggen, gik igiennem, og i det han lukkede den sagde: „God Nat, Peer !“

Rasende kom Obersten ud igjen med Vaaben, tog Lysene fra Bordet og søgte overalt, først paa Riddertrappen, hvor han fandt Dørrene laasede indvendig. Dernæst randsagede han alle Stuens Dørre, som ligeledes vare laasede indvendig, undtagen Dørren til Fru Elses Stuer. Efter endelig ogsaa nøie at have undersøgt de store Klædeskabe, og ikke fundet noget Mistænkeligt deri, kom han endelig hen til Degnen, der endnu sad ubevægelig mellem to Stole.

„Hvad saae du, Degn?“

Degnen. Det lader jeg vel være at fortælle.

Obersten. Hvem var det Spøgelse? Hvor tør vore at drive Spøg her i Huset? Spøg som kommer meget i Utide? Er det dig selv, Degn! der sidder? Hvis ei, var du Spøgelset. Det var dine Klæder, som du har paa, naar du vræler om Søndagen.

Degnen krøber bængstet frem. Naadige Hr. Oberst! Dragten lignede min, men Hornene? Min Hustru, den salig Sjæl, forsikkrede mig tit at hun adrig havde dyrket fremmede Guder, og vist er det, at vi aldrig havde havt Indqvartering i Huset? —

Obersten. Hvem var det da? Herman Dres stive Ben var det ei. Og for et Qvindfolk var det for stort.

Degnen. Var det ikke Kong Valdemar?

Obersten. Slidder Sladder! Hvad skal Folk troe, naar de, der skal lære, ere saa dumme!

Degnen. Han saae ud som Fanden, det er vist nok, som en brølende Løve, der gaaer om — —

Obersten. En meget net Diævel, thi hans Buxer vare af sort Manchester.

Degnen. Men Hornene?

Obersten vilde blivet ved, men i det Samme kom Fru Else. Hun bragte Hjelpetropper i Forklædet, og Obersten lod sig villig slaae af Marken, i Haab om, næste Dag at kunne med Klem fortsætte Krigen. —

Efterat Degnen og Ordonnancen havde baaret den saarede Oberst fra Valpladsen til Sengen, gik Degnen hjem, og fandt Spøgelset liggende i sin Stue i sød Søvn.

Neppe kunde Peder Foss oppebie til Svend vaagnede for at underrettes om, hvorledes han var frelst ved Monstrup, siden alle Rapporter indeholdt, at han var skudt paa Broen og druknet i Aaen. Da fortalte Svend, hvorlunde Hans havde steilet og kastet ham af; at Svensken nær havde taget ham; at en Soldat allerede udrakte Haanden for at tage hans Riffel; at i det Øieblik Riffelen kastedes over Broen, havde han omfavnet Svensken, kastet sig med ham i Aaen, holdt ham for sig for at anvende Skuddene, indtil han var kommet saalangt bort, at Kuglerne ei kunde række; at han, saasnart en Bugt skjulte ham for Fienden, puttete Svensken til Bunds og reddede sig i Skoven, hvilken han ei forlod førend han havde faaet opfisket sin Riffel*). — Svend gik bort førend det dagedes. Forinden bad han Degnen sige Fru Anna, at hun skulde kun være ubekymret for Obersten. Han vilde vel faae noget at give ham at bestille.

Næste Aften hentedes Degnen til Slottet igien.

Imidlertid vare Rapporter indløbne fra Snesere, hvoraf Obersten vel kunde forstaae at hans Folk vare der

*) Riffelen, Brumbas kaldet, ansaae Svend som sin dyrebareste Ejendom. Som en djærv Krybskytte havde han paa forskellige Steder staaende Skjæfte og Laase og behøvede altsaa blot at føre Løbet med sig, hvorfor han ogsaa uantastet kunde passere gjen-nem hvilket Jagtdistrikt, han vilde. Denne Indretning kom især til-pas ved hans krigeriske Foretagender.

omkomne, men hvorledes vidste han ikke at udfinde. Dog formodede han, at de havde fundet Drikkevare, havde beruset sig og at den brændende Bygning var styrtet over dem. Svend ansaae han som død, thi siden Monstrupfeiden var intet hørt fra ham. Han var færdig at ansee sig selv for ligesaa stor Krigsmand som Stenbuk, siden han med et mindre Antal Folk havde knust denne Oprører som han kaldte ham.

Degnen meente, at Svend vel var i Live, siden Kugler, efter Almuens Tro, aldrig bede paa ham. Han kunde, hedde det, endog tage Kuglen i Haanden, og kaste den tilbage paa den, der udskiød den. Obersten fik sit atter en Latter paa Degnens Regning, og væddede med Degnen at Svend var død.

Om Aftenen, da man vilde spise Nadvere, blev der Allarm. Man lyttede, lukkede Vinduet op, og hørte, først langt borte saa nærmere, Hurraraab og Sømandssange. Man maatte i Gevæhr. Baadene roede henimod Broen, som gik over Noret, saa tilbage igjen, og dette vedblev den ene Aften efter den anden i nogen Tid. Da Obersten blev vant til denne Syngen og Hurraraaben og ingen videre Attakeren fandt Sted, lod han kun faae Folk være under Gevæhr og satte en Post paa Broen for blot at advare, naar Baadene hørtes. Om Morgenens meldte den udsatte Post, at en Jæger med Ildtunge var Kl. Tolv faret over Broen, og at han, hvis han ei var krøbet under Broen, sikkert var styrtet i Søen. Hesteskoenes Slag over hans Hoved vare forfærdelige. Næste Nat udsattes 2 Mand paa Broen. Men om Morgenens fandtes de ikke. Den tredie Nat ligeledes, og disse vare ei heller at finde; dog disse Aftener hørtes ikke Sangen fra Baadene. Nu lod Obersten en betydelig Commando rykke ud hver Aften mellem Slottet og Broen, og nu hørtes atter Sangen fra Baadene. Saaledes gik de mørke Aftener. I de maanelyse derimod hørtes Piben og Hujen i de omliggende Skove, og saasnart en Commando sendtes mod en Skov, var Piben, Allarmen og Vagtild i en anden.

En Dag indbragtes en Fange. I dennes Lomme fandtes et Pas fra Captein Svend Poulsen. Obersten lod ham stille for sig, udspurgte ham, men fik intet Svar. Han lokkede og truede, men intet Svar fulgte. Vred gav Obersten Befaling til Vagten at den Grebne skulde hænges. „Det er vel altsaa bedst at jeg taler nu, siden det ret nu kan blive for silde,“ udbrød Fangen. „Hr. Oberst!“ vedblev han og traadte frem for ham, „det staaer i min Magt at sige Dem noget, som De ei ved. Snører De min Hals til, faaer De det ei at vide.“ „Siig frem,“ sagde Obersten. „Vel, svarede Fangen,“ men Noget for Noget, om Venskab skal holdes. Er jeg fri, hvis jeg siger Dig det? Jeg har jo desuden ei speidet i din Leir, men er paa alfar Vei kommet hertil for at begjære Leide af Dig til Møen, hvor min Fader skal være død“. „Du skal være fri, hvis Du holder Ord,“ sagde Obersten.

Fangen. Svend Poulsen — — —

Obersten. Er død. Det veed jeg nok.

Fangen. Svend Poulsen lever. I nogen Tid har han været her paa Øen.

Obersten. Hvor er han?

Fangen. Det kan jeg ei vide, og sagde Dig det ei heller.

Obersten. Gaae hjem, sig dine Kammerater, at hvo af Dem, der bringer mig ham død, faaer 200 svenske Sølvdalere. Hvo der bringer ham levende, faaer 3 Gange saamange, thi at see ham ønskede jeg dog.

Fangen. Kan jeg gaae?

Obersten. Som jeg har sagt.

Fangen. Dit Ærende skal jeg røgte. Men næppe vil Du blive af med dine Penge. Svend derimod fanger du vel at see, hvis Du kommer hvor han er. (gaaer:).

Obersten, raaber efter Fangen. „Siig Svend Bonde, at jeg snart venter at see ham her paa Slottet.“ — Der gik atter nogle Uger, hvori Svend sørgede for, at Oberstens Regiment holdtes vaagen. Obersten selv derimod kom aldrig udenfor Slottet om Aftenen eller om Natten. Kjærligheden til Fru Anna havde ogsaa tabt sin Hæftig-

hed, derimod var en Forbindelse mellem Obersten og en tydsk Sypige ved Ordonnancen indledt, og denne Forbindelse var ligesaa lykkelig for Fru Annas Rolighed, som den var mægtig til at holde Obersten hjemme. Ja man vil sige, at han havde saadan Fortrolighed til denne Hebe, at han hver Dag efter Parolen lod hende give Felt-raabet, paa det hun ubehindret kunde gaae ud og ind ad Slottets Dørre, for hvilke han siden Fægtningen med Spøgelset hver Aften lod sætte stærke Poster.

Enten nu Penge sjelden indløb fra Armeen, eller Obersten havde Formodning om, at han snart skulde forlade Landet, eller han vilde tage Afsked, kan ikke nøiagtig opgives, men nok, at han henfaldt til sit forrige Levnet. Han lod utilbørlig fouragere, plyndrede og inddrev Brand-skat. Herover begyndte igien Svend Poulsen at tage det alvorligt, og flere af Oberstens Folk sendtes ud af Verden. En Dag blev to Gynger til Oberstens store Glæde indbragte. Obersten lod dene ene i Øieblikket hænge under Halsen af den udenfor Borgegaarden opstillede Træhest, og lod den anden afskiære Haaret under følgende Formaningstale:

„Ingen af Eder har villet bringe Svend Bonde for de 600 Dalere. Nu siger jeg Eder, at saaledes som denne blev klynget op, skulle I vorde opklyngede, naar jeg faaer Eder fat, hvis I ikke inden 8 Dage bringe mig den Røverkaptein“.

Svend hørte dette Budskab, spurgte nogle af sine Folk, om de vare kjede af Krigslivet, thi da kunde de gjerne gaae hver til Sit. Eller, vilde de maaske hellere bringe ham til Obersten? „Maaske skal jeg selv indfinde mig hos ham, naar jeg finder det tjenligt;“ lagde han til. „Er der Nogen, der har Lyst til at følge mig?“ Det havde de Lyst til, sagde de fleste, og gave ham Haanden, thi meente de, de burde dog hævne, hvad Obersten havde tilføjet deres Staldbrodre.

„Brav,“ sagde Svend, „overmorgen skal jeg tage Eder paa Ordet.“

Næste Aften efterat den tyske Sypige havde runderet, meldt Obersten, at Alting var roligt, Obersten havde fulgt' hende ned igien, han havde kaldet paa Ordonnancen, ladet denne tænde den store Lampe, der brændte paa Steenbordet efter Sædvane i Valdemarsstuen, og derefter var gaaet ind for at lægge sig, hørte Dragonen en sagte Puslen og saa sig om. For ham stod et højt hvidt Spøgelse med Horn paa Hovedet. Dragonen kastede Pallasken, rendte ud af Døren og slog den haardt i efter sig. Obersten, som hørte denne Allarm, kom halv afklædt ud i Stuen, og for ham stod det hvide Spøgelse med frygteligen truende Horn.

Obersten vilde vendt sig for at hente Vaaben, men i samme Øieblik aabnedes Linklædet og en Haand med opspændt Pistol kom tilsyne.

„Stille stille!“ brummede Spøgelset, „eller du har en Kugle i Hjertet.“

Obersten vendte sig imod Spøgelset.

Spøgelset. „Oberst! du har længe ønsket at see Svend Bonde? Hvi kom du ei til ham? Han er høfligere end du? Han kommer til dig. Her seer du Svend,“ og Lagenet aabnedes og en bevæbnet Mand i Uniform stod for Obersten. „Jeg tjener min egen Konge. Du har lejet dine Lemmer til en Fremmed, og alligevel vover du at sætte Pris paa en ærlig Soldats Hoved! Jeg er kommet for at tilbyde dig det for intet, om du har Mod til at tage det. Men først mærk vel mine Ord! — Du har dræbt mit Malkeqvæg, villet brænde min Gaard, købe mit Liv af mine Folk. Det tilgiver jeg dig. Men du har saaret mit Folk og hængt værgeløs Mand. Derfor skal du i Morgen bøde med Sex af dine. Vogt dem nu vel! Jeg siger dig det. Men nu Oberst! Dit Liv kunde jeg nu tage, men gjør det ei. I dette Huus er dit Liv sikkert, som i Herrens Helligdom. Ej er du ærlig Krigsmand. Hallunk est du. Gaae nu ind, tag din Pistol, og kom herind igien, og tag saa mit Hoved, om du kan.“

Obersten gik i sit Værelse, kastede Monderingen paa,

og kom ud med en Pistol, den han affyrede imod Spøgelset og det styrtede med Bulder til Jorden.

I samme Øieblik hørtes et Knald bag ved Obersten, der fik en Blykugle i Hovedet. Lampen udslykkedes. Obersten løb ind i sit Værelse efter Lys, men Svend Poulsen, der under Oberstens forrige Fraværelse havde forladt sin Maskeradedragt, og nu stod bag Døren, hvorfra han kastede Obersten Kuglen i Hovedet, og ved Skud slukkede Lampen, oppebiede ei Oberstens Tilbagekomst, men smuttede bort gennem sin bekjendte Dør.

Obersten kom ud, fandt intet. Undersøgte alle Dørene, der vare laasede, som sædvanlig. Blot Lampen var slukket og Ordonnancen borte. Han vidste slet ikke hvorledes han var faren. Var det virkeligt? Eller en Drøm? Svends Tordenstemme rystede endnu hans Indreste, og dog begreb han intet uden at han var vaagen og ubeskadiget paa en liden Bule nær i Hovedet. Endelig gik Obersten ind, tillaasede sin Dør og lod Lyset brænde hele Natten. Søvnløs længtes han efter Morgenens, og saasnart det gryede ad Dag uddeelte han Befalinger til Offiserene; thi, tænkte han, enten det i Nat var Virkeligt eller Drøm, skal jeg dog sørge for at ingen af mine Folk kommer i Dag i hans Klør.

Tidlig sad hele Regimentet til Hest. Forgjæves ventedes Angreb. Mod Aften lod Obersten Brohovedet paa hiin Side forsyne med Pallisader og en Vagt udsætte midt paa Broen. Regimentet forede paa Gaden og mod Aften lod han det rykke ind i den store Borgergaard, hvor alle Portene laasedes undtagen Porten til Vindelbroen og Porten til Træbroen over Noret. Han beføl at ingen maatte forlade Gaarden under hvilketsomhelst Paaskud. Selv sov han nogle Timer om Dagen for at kunne være paa Færde desbedre om Natten og han og Offisererne vare i uophørlig Bevægelse og allevegne. Men Kl. omtrent 9 var allerede Vagten paa Broen borte, og det endnu uden at den nærmeste Trop, som holdt paa denne Side Broen mærkede det. Obersten bandte skrækkeligt, da det meldtes

ham. Hen førend det blev Dag, kunde dog intet sikkert faaes derom at vide. Men Efterretningen udeblev ei længe, thi der fremstillede sig i Dagbrækningen tvende af Oberstens Dragoner, hvilke blandt otte vare som Vagt udsatte paa Broen. Disse rapporterede:

„At de vare pludselig overfaldne af en Mængde Bevæbnede, der ligesom kom op fra Havets Bund, at sex Mand vare dræbte eller druknede, at der var sat Knebbel for Munden paa Dem; og at de bleve bagbundne lagte i Baade, hvorpaa de førtes langt bort, som omtrent til Møen. Tilsidst bleve de løste, førte i Land og fremstillede for Captain Svend Poulsen, der lod dem give Brændeviin, Øl, Mad og Tobak og mod Morgenstunden sendte dem til Stavrebye i en Baad efterat han havde paalagt dem at hilse Obersten, at de sex Mand havde han efter Løfte taget; de to sendtes ham derfor tilbage; at, hvis Obersten tilføjede nogen af hans Folk Ondt, var han dødsens, puttede han end blot Hovedet ud af et Vindve“.

Obersten bandte og stampede, fordobbede Prisen paa Svends Hoved, og desuden udsatte en ringere Pris for hver der af hans Folk fangedes.

Efter nogle Dages Forløb indbragtes tvende, hvilke strax bleve hægte.

Om Natten bleve de nedtagne og bortførte. Da Obersten om Morgenens gik ud med Fruerne for at spadserere, og de vare i Borgegaarden kom en Taterkjerling, der saae ud til at høre blandt dem, der i Krigstid fulgte Regimentet, og begjærede Almisse. Hun tilbød sig at ville spaae de smukke Fruers Lykke i deres Hænder. Obersten vilde just til at jage hende bort, da hans Øie faldt paa den tydske Dorte, der stod bag ved Fru Anna, og denne syntes at bede om Tilladelse til at lade sig spaae; thi, tænkte hun, naar Fruerne ere færdige, kommer Taterqvinden vist i Borgestuen, og maaske kan jeg for en Styver blive givet med en Major eller Oberst. Med Fruerne fulgte Obersten ind og holdt Øje med Spaaqvinden.

„Lad os høre,“ sagde Obersten, hvad Hun har at sige

os. Gaae først hen og spaae Jomfruen der!“ Han pegede paa Fru Anna.

Taterqvinden gik hen, nejede for Fru Anna, tørrede sin Haand paa sit Forklæde og tog fat paa Fruens Haand. „Ak hvilken deilig og fløielsblød Haand! Lykkelig den Kind du stryger! Denne Streg her betyder Lykke. See hvor bred! Ha! ha! Et Brev, et kjært Brev! Det skal komme idag fra Jomfruens Kjæreste. Bliv ei rød, mit Barn! Jeg spaaer aldrig Usandhed.“

Obersten slog en høj Latter op. — „Uden at kunne spaa, veed jeg dog, at Jomfruen der er givt, er Grevinde Parsberg!“

Taterqvinden. Ak, naadige Herre! Jeg læste kun i den højre Haand, i Jomfruhaanden. I den Venstre derimod staaer hele Konens Skjæbne. Af den siger jeg ikke et Ord, førend Greven er kommet hjem, og det vil snart skee“.

Obersten. Nu Kjærling! Hurtig hen til Forvalterens Hustru, der staaer. (Han pegede paa Fru Else).

Taterqvinden. Aabnede Fruens højre Haand. „Guld i Haand i Sølv efter Fod. Med Ære bærer Du Nøglenippet. Naar Greven kommer hjem, bliver Du en rig Qvinde. Lad mig nu see den Venstre! Gud! den seer jo ud som en Enkes; karrig paa Gaver, karrig paa Kjærtegn. Luk din Haand, at Ingen skal see dig i dit Hjerte.“ — Vil du ogsaa spaaes tappre Krigsmand?“

Obersten. O ja kom hid!

Taterqvinden. Du maa først ringe med Pungen, inden jeg titter i din Haand. Sølvklokkens Lyd er lystelig for Spaaqvindens Øre.

Obersten gaaer ud for at hente Penge. Med den ene Haand gav Taterqvinden Fru Anna et Brev fra Grev Parsberg, og med den anden fremdrog hun en Hirschfænger og satte sig ved Dørren i Rette til at dræbe Obersten. Fru Anna, der nu først kjendte Svend, blegnede og faldt paa Knæ for ham. Svend puttete Hirschfængerens ind. „Det er sandt, sagde han og slog sig for Panden,“

jeg har jo lovet ham Sikkerhed i denne Helligdom. — Nu rask, Frue! Kom til Dem selv! Han kommer. Giv mig dog et Par Skilling. Brevet er jo Drikkepenge værd.“

Obersten kom tilbage og fandt Fruen ifærd med at give Taterqvinden nogle Penge. „Hør her! (Han ringede med en Haandfuld Sølvpenge): Kom nu og spaa mig.“

Taterqvinden rækker Haanden ud. Obersten giver hende nogle Kobberpenge og putter Sølvet i Lommen. Hun beseer Kobbermynten og lægger den hen i Vinduet. „Vor Herre bevare mine Gjemmer! Jeg har en Gang forsvoret at taale noget som Svensk er. For den Mynt har jeg intet at sælge. (vil gaae).

Obersten tager en Sølvpenge og giver hende. Kom nu, der er min Haand. Hvad staaer der i?“

Taterqvinden. „Din Haand er udslebet af Pallaskfæstet. Tjent har du vist mange Potentater. Hvad ei skrevet er, kan jeg ikke læse.“

Obersten. „Der er den Venstre. Siig mig, er jeg givt eller ei? lykkelig i Kjærlighed eller ei?“

Taterqvinden. Veedst du ei selv om du er givt? Kærlighed fører en Dragon i Mantelsæk. Med den pynter han sig til Stads for Fruer og fornemme Frøkener. Elskov tager han til Hverdags Brug mellem Møer og Tærner.“

Obersten. Nu du! Skal jeg snart døe?

Taterqvinden. Soldatens Timeglas rinder ej altid ud. Du kan døe idag; du kan døe i Morgen. Dog det vil jeg sige dig, — det staaer skrevet tydeligen — — en Gyngenhøvdings Enke skal knuse dit Hoved. — —

Obersten leer af fuld Hals. „Det skal, han svoer dertil, vorde Løgn, thi jeg sætter aldrig Fod ind i Sverrig. Her i Landet vil jeg købe Jordegods, naar Freden er sluttet.

Taterqvinden putter Sølvpengen ind. „Nu, nu, jeg læser Sandheds Ord. Kanst du gjøre Løgn deraf, seer du til.“ Hun tager Afsked og gaaer.

Efterat Obersten havde lukket Kjerlingen ud, kom han igjen og loe ret hjertelig over Folks Dumhed, der

saaledes lader sig snakke Penge fra, og troer dertil paa Sligt. — Fruerne var ikke uden al Ængstelse, saalænge de saae Obersten ved Siden af den bevæbnede Taterske. Man da Obersten kom tilbage, fandt De endog Spaadommen latterlig. Imidlertid søgte Fru Anna snart sit Lønkammer for inderlig at glæde sig ved sin elskede Hosbonds Skrivelse.

Obersten sendte Bud efter Degnen og begyndte med ham en Disputats om Overtro, der om Formiddagen førtes under Forsæde af Professor Gammeltøl, og fortsattes om Eftermiddagen under Doctor Brunsvigernumme, indtil Obersten overvundet førtes fra Valpladsen.

Af den megen Disputeren var Obersten næste Dag noget ør i Hovedet, hvorfor han modtog sine Officerer i sit Sovekammer. Medens de sadde og samtalede, raslede det ved Vindelbroens Lænker. Obersten saae ud af Vinduet, og Taterkjerlingen begjærede at indlades, da hun havde glemt noget igaar. Obersten lukkede Vinduet i. Det raslede igjen. Obersten lukkede atter op, og raabte at hun skulde pakke sig, og da hun ei vilde, rakte han sig ud for at kalde paa Vagten. I det Samme hørtes et Skud. En Kugle knusede Oberstens Pande, saa at han styrtede tilbage mellem sine Officerer. Et Plask i Voldgraven og Riffel og Taterdragt laae paa Bunden. Vagten kom løbende, da fremstod en Bonde, og fortalte Tildragelsen, samt at Gjerningsmanden var undløbet over Træboen ad Oremandsgaard. Til Hest og Fods søgte alle afsted, og Bonden blandede sig i Hoben. De der kom i Oremands Skoven, vendte ei mere tilbage, thi Svend kastede snart Kofften og førte sine Vaabenbrødre til Kamp og Seir.

Neppe var Obersten jordet, førend Rygtet udbredtes, at Freden var sluttet.

Og faa Dage efter holdt en Chaise for Vindelbroen. Fruerne kom til Vinduet. Det var Grev Parsberg og bag efter ham med Koffert og Vaaben en Mand i en graae Reisekappe, tæt hæftet om Ansigtet.

Grev Parsberg fik neppe Tid til at omfavne Fru Anna

og hilse paa sin Moder førend en fremmed Officeer lod sig anmelde.

„Her Greve!“ sagde denne. „Jeg er befalet hos Dem at opsøge en vis Svend Bonde eller Kaptein Poulsen. Til ham har jeg et egenhændigt Brev fra Kongen. I hans egen Haand skal det ham gives. Reisekappen afkastedes og for Kongens Adjutant stod Svend i Mondering.

„Hvad har Kongen, min Herre, at befale?“ sagde Svend.

„Læs selv i Skrivelsen!“ svarede denne.

„Svend modtog Brevet, læste deri og gav det til Grev Parsberg, der gav Indholden tilkiende for de Omstaaende.

„I Betragtning af Svend Poulsens tro Tieneste deels i Halland, som Høvding for Gyngerne, deels i Siælland som Anfører for Bøndervæbningen, samt fordi han havde laant Kongen 200 Kroner, forlehnedes ham Lundbygaard*) og Gods tilligemed hans boende Gaard i Snesere. Hans Descendentere skulle som Følge heraf, uagtet han ei er af Adel, være befriede for Krigstieneste.

Svend Poulsen blottede sit Hoved og gik hen til Officeren. „Sig til Kongen, min Herre,“ sagde han, at Lundby tager Svend imod, siden Fienden har ædt hans Qvæg, plyndret hans Bo, opbrændt hans Gaard, og skudt ham en Haand sønder. Men kun som Pagt. Eiendommen skal høre Kongen til. Førringe den skal Svend ei. Men det sidste modtager han ikke. — Har jeg da min Konges Unaade? Da jeg bar ham ind de 200 Kroner, sagde han, du est en brav Bondemand! Har du endnu ei forgiættet at føre Værge? Gyngehøvding! Sæt Mod i Folket! — Da lovede jeg Kongen en svensk Dragonhue til hver Krone. Ord har jeg holdt. De ligge omkring min salig Herres Been under Kirkegulvet. Nei, mit Afkom skal som jeg i Krig bede Kongens Vildt i hans Bane. Skræddere har Landet nok af.“

*) Lehnsbrevet findes i Vordingborg Birketings Justitsprotokol Aar 1660.

Grev Parsberg tog Svend i Haand. „Med vor Konges Naade ønsker jeg Dig til Lykke, min trofaste Ven!

„Og jeg lægger til,“ sagde Fru Anna i det hun greb den anden Haand, „min Kiærligheds Skytsengel“.

* * *

* * *

* * *

Saaledes ædle Svend! sluttedes den Kreds, hvori du med Fyrighed og Iver virkede for Konge og Fødeland. Vel har taknemmelig Efterslægt ei reist dig et Minde. Vel er din Daad ei beskrevet blandt Rantzauers Julers og Vessellers, men mindre tro mod Konge og Land var du ei, var end dine Idrætter mindre rige paa Frugter for Fædrelandet. I tidlige Barndom glædtes jeg saa ofte ved Beretninger om din Færd. I sildigere Lege vare dine Krigspuds de listigste jeg kiendte at efterligne. Som Mand agtede jeg høit din Kiærlighed til Konge og Land, din Gavnelyst og fyrige Virksomhed. I Danmarks sildigen glemte Trængslers Tid, vandrede din Aand for min Sands under natlige Stierne, og med lette Vinge tilviftede mig Kraft og Uforsagthed. Da lovede jeg dig af omspendte Graasteen at oplægge en Baute paa den Gravhøi, der, under lette Kastanietræers Skygge, bag de for Fædrelandet faldne Helters Minder, skjuler Rostgaard og Gerner og Stub og Bagge, og hvad de flere Ædle hedde. Dette Minde har jeg nu opreist, er end dit Navn deri hugget med udannet Kile. Men det Blad du modigen flettede i Tredie Frederiks Egekrands skal maaske engang Billedhuggerens Meisel indpræge over dit Navn.

N. P. CHRISTENSENS BOGTR. NÆSTVED